

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

BORGERDYDSKOLEN PAA CHRISTIANSHAVN.

1866.

OM AFGANGSPRØVE VED SKOLERNE.

OM AFGANGSPRØVE VED SKOLERNE.

INDBYDELSSESKRIFT

TIL

AFGANGSPRØVERNE FOR STUDERENDE OG REALDISCIPLE

OG AARSPRØVEN

I BORGERDYDSKOLEN PAA CHRISTIANSHAVN,

fra 25de Juni til 9de Juli og fra 16de til 20de Juli 1866,

TILLIGEMED SKOLEEFTERRETNINGER M. M.

UDGIVET AF

Prof. MARTIN HAMMERICH,

SKOLENS FORSTANDER.

KJØBENHAVN.

LOUIS KLEINS BOGTRYKKERI.

1866.

OM AFGANGSPRØVE VED SKOLERNE.

(Betænkning, afgiven den 21de August 1865.)

Ifølge Ministeriets Skrivelse af 6te Mai d. A., med vedlagt Beretning og Betænkning fra Universitetet, skal jeg have den Ære at udtale mig angaaende Spørgsmaalet om, »hvorvidt det kan ansees tilraadeligt, at Afgangsexamen saavel ved de offentlige som ved de private lærde Skoler henlægges under den for Adgangsexamen ved Universitetet, nu alene for Privatisternes Prøvelse, anordnede Examencommission af Universitetslærere og Skolemænd«.

Dette Spørgsmaal gjælder Hovedpunktet af den efter omhyggelig Overveielse 1850 vedtagne Ordning af Underviisningsvæsenet, som hjemler Skolerne en selvstændigere Stilling ved, under sagkyndigt Overtilsyn, at lade dem selv fortolke og gennemføre Lovens Bestemmelser om Skolekundskaber og Almeendannelse og afslutte Underviisningen ved en dertil svarende Prøve. At Ønsket om at komme bort herfra træder for Dagen i Skikkelse af et ligefremt Forslag om at vende tilbage til fælles Examen ved Universitetet, et Forslag, der kan blive prøvet og veiet, er vistnok bedre, end om Tvivl og Mistro til den vedtagne Ordning skulde føre til at opløse den lidt efter lidt, saasom ved reglementariske Detailbestemmelser om Fagenes Indhold, beregnede paa det Mest mulige, ved skriftlige Opgaver, der forudsatte en enkelt bestemt Underviisningsform, ved en controlerende Øvrighed af Universitetslærere, som »Fagkyndige« hver i sit akademiske Fag, o. d. Saaledes kunde

der Skridt for Skridt indføres en »latent« Examen artium, og det saameget umærkeligere, som den offentlige Mening endnu ikke ret er bleven sig den nye Ordning og dens Conseqventser bevidst: endnu spørges der ved Uddeling af Stipendier om »Første Character«, ikke som en Attest fra denne eller hiin Skole, men som en almeengyldig Betegnelse; endnu betragtes Examens Udfald som Maalestok for Underviisningens, ikke tillige for Prøvelsens Beskaffenhed, og uagtet de, der have været deres to Aar i øverste Classe, dermed have Ret til at indstille sig til Prøven, nedsætter det en Skole, om den finder nogen af dem umoden; og endnu høres der Klage over »de mange Studenter«, som om de, der tage Afgangsprøve efter fuldendt Skolegang, derved umiddelbart ere stemplede som vordende Embedscandidater. Under disse Omstændigheder kan Forhandlingen om Gjenindførelse af en fælles Adgangsprøve ved Universitetet maaskee føre til bedre Indsigt i, hvad der er vundet ved at afskaffe den.

Medens den nu gjældende Skoleorden hviler paa den Grundsætning, at det ligger i Skolernes egen Interesse at meddele en forsvarlig Underviisning og afslutte den med en forsvarlig Prøve, er der tillige sørget for et vist Indseende med Afgangsprøven — og gennem denne med Underviisningen i de foreskrevne Fag — ved Bestemmelserne om fælles Opgaver til skriftlig Prøve, forelagte af Ministeriet, og om de censurerede Arbeiders Indsendelse til samme (en Indskrækning heri har jeg ikke undladt at yttre mig imod), fremdeles, hvad navnlig Privatskoler angaaer, om Indbydelsen af kyndige Meddommere udenfor Skolens Lærerpersonele, een i hvert Fag, som forud maae være anmeldte for Ministeriet og godkjendte, og som opgive Spørgsmaalene ved mundtlig Prøve, endelig om Adgang for Underviisningsinspecteuren eller andre Tilforordnede til at overvære Examen. Medens Ministeriet vistnok ikke kan undvære en Befuldmægtiget eller en staaende Comitee til at ordne og have Indseende med Afgangsprøverne, er en Udvidelse af dette Overtilsyn i personlig Retning neppe til-

raadelig. Thi en Tilforordnet, naar han foruden Meddommer ved Prøven tillige skal være Dommer over Examenshandlingen, og end mere, naar han møder blot i den sidste Egenskab, seer Meget i Forkortning — ovenfra nedad — og kommer let til at see med kolde Øine; der hører sjældne personlige Egenskaber til at udrette Noget ved en saadan Control og da ikke gjøre mere Skade end Gavn; i Almindelighed vil det Medansvar, det Offentlige paatager sig ved at føre umiddelbart Tilsyn, kun virke dyssende og mere tjene til Dækning for mulige Mangler ved Examenshandlingen, end til Sikkring imod dem. Fandtes der Grund til at udvide Controllen, maatte det helst skee ved at holde skriftlig Prøve i endnu flere Fag: Græsk, Historie osv., maaskee med en Række bestemt udhævede Kundskabsspørgsmaal, som Brug er ved skriftlige Examinere i England. Til Betyggelse mod Umodenhed eller Vankundighed navnlig hos dem, der gjennem bestaaet Afgangsprøve søge Adkomst til at høre Forelæsninger ved Universitetet og engang at indstille sig til de akademiske Examinere, kunde man endvidere stille de skriftlige Arbejder under fælles Eftersyn af en dertil beskikket Examenscommission. Det er ingenlunde min Tanke, at den skriftlige Prøve skulde undrages Skolernes Bedømmelse og, udskilt fra disses Afgangsexamen, censureres for Alle under Eet som særlig Modenhedsprøve; thi deraf vilde følge en Kappelstrid om at uddanne Færdigheden i Stile og Udarbejdelser, en Færdighed, der kan uddannes ved reent udvortes og for den sunde Væxt farlige Midler: ved nogle Disciple fra tyske Skoler — hvor Ungdommen skriver formeget — har jeg prøvet Vanskelighederne ved at føre Foredraget tilbage fra Talemaader og Kjedsommelighed; og blev Færdigheden indøvet i Retning af abstract Schematisme eller endog af Aandrigthed og Kunstgreb, var den endnu misligere. Derimod kunde de skriftlige Arbejder, bedømte af Skolerne, indsendes til en Examenscommission, som, uden at hovmesterere Skolerne ved Bemærkninger om deres Præstationer, betragtede fra dette ensidige Synspunkt, eller om deres Censur, der er og altid

vil være forskjellig i de forskjellige Skoler, blot havde at paasee, at de Candidater, der ved altfor ringe Arbejder i flere vigtige Fag vakte Frygt for utilladelig Vankundighed og Umodenhed, bleve udfundne og efter Overveielse af den samlede Commission indstillede til at prøves som Privatister ved Universitetets Adgangsexamen. Den skriftlige Prøve maatte da afholdes et Par Maaneder før den mundtlige (for udenbyes Privatister f. Ex. ved nærmeste kongelige Skole, fra hvilken deres Arbejder strax bleve at oversende til Universitetets Examenscommission); Skolerne, der efter Lovens Bestemmelser ikke maae holde Nogen tilbage for Umodenhed, naar han har gjenneengaaet to Aar i Afgangsclassen, kunde maaskee, til Modvægt herimod, ønske Ret til ogsaa selv at henvise de meget Tvivlsomme til Prøvelse ved Privatisternes Adgangsexamen. Uden Vanskeligheder og Betænkeligheder er heller ikke denne Udvei; men den fornægter ikke Aanden i den nye Skoleorden.

Hovedgarantien — ikke for Overeensstemmelse mellem Skolerne indbyrdes, der i og for sig er lidet væsentlig og vanskelig lader sig forene med den bedst mulige Brug af de hvert Sted givne Underviisningskræfter, — men for en forsvarlig Underviisning og en forsvarlig Prøve i Overeensstemmelse med Lovens Forskrifter om Underviisningen, ligger i: at det er indlemmet i Skolernes Opgave at holde Afgangsprøve med deres Disciple. Til Lovens Forskrifter om Underviisningen regner jeg, foruden Bestemmelserne om, hvilke Fag der skulle læres og omtrent i hvad Omfang, tillige Bestemmelsen om en vis Lavalder — altsaa et vist Gjennemsnit af Læretid og Aldersmodenhed ved Afgangen —, thi deri ligger, saavidt jeg kan skjønne, Lovens nærmere Definition af Fordringerne til Fagkundskaber og Almeendannelse paa det øverste Trin og saaledes tillige Udgangspunktet for en Skoles Classeinddeling; kun er denne Definition indtil videre bleven uklar ved Bekjendtgjørelsen af 30te Novbr. f. A., der flyttede Lavalderen for samtlige Classer og for Afgangen et Aar ned, sammenholdt med Circulæret af 20de Mai d. A., der udtaler, at Ministeriet

dermed »ingenlunde har forudsat, at Classernes Disciple her-
•efter i Gjennemsnit ville være et Aar eller næsten et Aar
»yngre eller at der ved Underviisningen skal tages et væsent-
•ligt Hensyn hertil som en bestemmende Forudsætning«. At udfylde Skoleaarene fra det første til det sidste med aandeligt Arbeide i Retning af det fastsatte Endemaal, er ikke blot Skolernes Ære og Pligt, men tillige deres Vel-
færdssag: i samme Grad som en Skole forsømmer det, taber den med sin Agtelse tillige sit Hold paa Disciplene, hvis Snak vel ofte kan lyde, som om deres Ideal var Lediggang og Spilfægterier, men som i Virkeligheden dømme efter meget sunde Grundsætninger og sætte Priis paa Skolen og enhver af dens Lærere, jo mere de ved disses Alvor, Varme og Utrættelighed føle sig styrkede mod egen Skrøbelighed og gennem dagligt Arbeide lede frem paa Kundskabs og Dannelses Veie. I Disciplene og Forældrene og i Lærerne indbyrdes har en Skole sine stadige Tilsynsmænd, hvis Omdømme betinger baade dens Trivelse og dens daglige Fred; fra det Offentliges Side maa herved især lægges Vægt paa, at Planen for Underviisningen i de forskellige Fag og Classer bliver klaret og ved jevnlig Meddelelser bragt saavel til Overbestyrelsens og Publikums som til de nærmest Paa-
gjældendes Kundskab, som en Oplysning om, hvad der til-
sigtes, og en Maalestok for, hvad der udrettes. Hvad nu særlig Afgangsprøven angaaer, har Skolen i hene Til-
synsmænd tillige sine aarlige Examenscommissærer, der ikke ville lade Slapheder og Misligheder ved Prøven enten ube-
mærkede eller uomtalte. I og for sig er Afgangsprøven et vigtigt Led af Skolens Gjerning. Ligesom den daglige Overhøring og den periodisk afsluttende ved Aarsprøven, saaledes er især den endelig afsluttende ved Afgangsprøven Skolens bedste Middel til at tydeliggjøre og indskjærpe sine Fordringer. Enhver Mangel ved Prøvelsen eller Bedømmelsen faaer sine kjendelige Eftervirkninger: over-
dreven Strængthed i det ene eller andet Fag ved indtil videre at fremhæve dette Fag paa de andres Bekostning, overdreven Lemfældighed ved at stille det i Skygge; selv den af Skolens

Virksomhed uafhængige Dygtighed eller Svaghed, i en enkelt Faggruppe eller gjennemgaaende, hos de forskjellige Aars Hold — der undertiden vexle ligesaa brat som de gode og daarlige Viinaar — og det heraf følgende bedre eller ringere Udfald af Examen kan i Almindelighed spores i Form af en vis Tryghed eller en vis Spænding hos det næste Aars Hold, end mere da, hvor Udfaldet havde havt sin Grund i overdreven Lemfældighed eller Strængthed ved selve Examen. Naar Skolen forstaaer sit eget Bedste, lægger den an paa en forsvarlig Prøvelse og en skjøn som Bedømmelse og søger at udruste sig med Lærerkrafter til at kunne gjøre disse Fordringer Fyldest. Garantien for det Offentlige indtræder i samme Grad, som Underviisningsanstalten har vundet Fasthed som Skole: har en Ære ikke blot at vinde, men at bevare, har Traditioner og Grundsætninger at hævde, sammenarbejdede Krafter til at gennemføre dem fra de lavere Trin indtil det øverste og en classeviis ordnet Besætning af Disciple, som ere levede ind i dem, kortsagt har sin Personlighed som Skole. En Vanskelighed, der itide maa sees under Øine, naar den ønskelige frie Concurrence skal sikkres og hævdes uden at føre til Opløsning af det i flere Henseender uundværlige private Skolevæsen, har Overbestyrelsen medfny-oprettede Skoler. Oprindeligt blev Ret til at holde Afgangsprøve kun indrømmet Skoler, der havde staaet Prøve ved i en længere Aarrække at dimittere til Examen artium ved Universitetet; skulde samme Ret indrømmes en ny Skole ligefra dens Oprettelse, maatte vel dens Afgangsprøve i et vist Aaremaal stilles under fuldstændigere Tilsyn end ellers nyttigt eller fornødent. Et lignende skjærpet Tilsyn kunde blive nødvendigt ved en ældre Skole, ligesom den heelt maatte kunne lukkes; ogsaa her gjælder det om betryggende Former, itide overveiede og vedtagne.

Medens der, i Modsætning til et fra Underviisningen løstrevet Examensvæsen, er og har været Ordninger af det lærde Skolevæsen, hvor der alene er Spørgsmaal om at have gaaet en Skole igjennem og af den ansees for moden til Afgang, idet man heri finder den paalideligste

Borgen for aandelig Udvikling*), bliver der hos os med Føie lagt Vægt paa den afsluttende Prøve. Denne har sin Betydning ved at tydeliggjøre Underviisningens Maal i samtlige Lærefag; dernæst — hvad Mange miskjende — ved at føre til samtidig Repetition af de forskjellige Fag og disses forskjellige Bestanddele, der, efter den uundgaaelige Udstykning i Fag og Hjælpefag, nu gennem Repetitionen gjøres flydende paa eengang, saa at de uvilkaarlig komme til at supplere hverandre, gribe ind i hverandre og smelte sammen til en fyldigere Almeen-Dannelse; fremdeles ved at fuldstændiggjøre Dommen om de til Afgang færdige Disciple, der tidt ved Afgangsprøven vise sig og finde sig enten dueligere eller udueligere, end de selv og Andre havde antaget dem for: som Middel til Selvkundskab har overhoved en Examen ikke mindre Værd end som Middel til Skudsmaalets Erhvervelse. For Læreren er Tanken om den forestaaende Slutningsprøve og Erfaringer fra den forrige en stadig Paamindelse om at begrænde og udforme sin Underviisning, for Disciplen om at tilegne og indprente sig den. Alt dette gaaer sin naturlige Gang, saalænge det hører til Skolens Virksomhed, selv at afholde Prøven over sine Disciple, saa at Underviisning og Slutningsprøve er i samme Hænder. At »Privatister«, forsaavidt de ikke frivillig indstille sig ved en Skole, blive prøvede af Universitetslærere og ikke af Skolemænd, anseer jeg for ubetinget rigtigst, fordi Skolemændene vanskeligere kunne frigjøre sig for den Individualitet i Fordringerne, der har udviklet sig under deres daglige Virksomhed som Lærere i Faget, hvorfor det ogsaa, til Betryggelse for de ved Skolerne anmeldte Privatister, udtrykkelig indskjærpes Rector og Lærerne: at prøve disse »alene med Hensyn til den i Almindelighed udkrævede Kundskab og Modenhed, uden at den enkelte

*) Efter en lignende Grundtanke indgav Prof. Fr. Lange i Febr. 1861 et motiveret Andragende „Om Ophævelse af de lærde Skolers Afgangsexamen“ (meddeelt i „Fædrebl.“ 1861, Nr. 35. 37. 40. 44.); det gik ud paa at afskaffe Hovedcharacterer ved den fagdeelte Slutningsprøve og stille Skolens Modenhedsdom uafhængig af denne Prøves Udfald.

»Skoles eller Lærers egen Behandlingsmaade af Gjenstanden «forudsættes eller tages til Maalestok« (Bekjendtgj. ang. Ophæv. af Exam. art., 1850 § 14); Universitetslæreren, der fra sit Katheder stiger et Trin ned, holder sig lettere til det Almindelige og passer derved bedst for en saa blandet Skare som Privatisternes. Skulde det findes tilraadeligt at lade ogsaa Skolernes Disciple ved Afgangen prøve ikke af deres Lærere, men af Fremmede, maatte sikkert disse hellere, som foreslaaet, være Universitetslærere, med Skolemænd som Censorer, end fremmede Lærere i Faget. Tilraadeligheden af at lade en saadan fælles Prøve ved Universitetet træde i Stedet for Skolernes Afgangsprøve skal jeg tillade mig hernæst at omhandle. Foreløbig skal jeg kun berøre Spørgsmaalet om, hvorvidt Prøven derved kunde ventes at blive grundigere. Efter hvad jeg har erfaret om de nuværende Afgang- og Adgangsprøver — ikke engang Underviisningsinspecteuren kjender dem begge af egen Iagttagelse, da han ikke har Tilsyn med Universitetets »Adgangsprøve«, — og efter hvad jeg erindrer om den tidligere Examen artium, kan jeg ikke antage, at Prøvens Grundighed i det Hele taget vilde vinde ved Flytningen. Naar Tanken om Examen artium i sin Tid virkede tilbage og i enkelte Retninger virkede heldig tilbage paa Underviisningen og Tilægnelsen, saa skyldtes dette mindre dens Grundighed end dens Uberegnelighed, der altid ved Hjælp af Phantasien kan gjøre lignende Virkning. At Examen var fælles for alle Aarets Dimittender og derved blev til en Styrkeprøve mellem Skolerne indbyrdes, forhøiede Examens Tilbagevirkning, men trak Opmærksomheden for meget hen paa det ved Examen Brugelige, til Skade for andre Bestanddele af god Underviisning. Dette laae imidlertid i Principet, som skal blive nærmere behandlet; men de tildeels uundgaaelige Mangler ved Udførelsen: Brugen af forskjellige Examinatorer i samme Fag, fortrinlige eller lidet heldige, milde eller strænge og, efter Sigende, tidt med Valg imellem dem ved Hjælp af Pedellen, den korte Examinationstid til at prøve unge Mennesker, som man ikke kjendte, og som ikke altid ere

sig selv overfor en fremmed Examinator, o. d., gjorde Sammenligningen upaalidelig, medens Skinet af Ligelighed gjorde enhver Feiltagelse mere misvisende. Paa Grund af saadanne principielle eller tilfældige Mangler, der vare vitterlige nok for den kyndige Iagttager, havde Examen artium ikke større Anseelse, end at man efter forsvarlig Overveielse lod den falde: den gjorde ikke megen Nytte, men den gjorde heller ikke megen Skade. Skulde det derimod lykkes at tilveiebringe en virkelig imponerende Universitetsprøve, ligelig og grundig gennemført i alle Kundskabens Grene, eens og fælles for alle Læreres Disciple, Endemaal for deres forenede Stræben, — saa kunde det vistnok blive en smuk Examen, men jeg frygter for, at Skolerne vare aandelig tilintetgjorte med det Samme.

Den i Mai 1850 vedtagne Ordning — med Afgangsprøve ved Skolerne selv — er ifærd med at udfolde sine velgjørende Conseqventser, men er endnu langt fra færdig dermed. Den har fra Først til Sidst lidt under Mangel paa Tro paa dens Grundsætninger, indtil nu de Samme, hvem det har været overdraget at pleie og lede den, staae i Spidsen for et Andragende om at opgive den. Den har dernæst i sine tidligere Aar, efter de kongelige Skolers Forbedring med Eetaarsclasser og under Eftervirkninger fra Examen artium, tydeligst i de grammatiske og matematiske Fag, lidt af en utidig Stræben efter Videnskabelighed i Skoleaarene, som, tildeels gennem Misforstaaelse og Overdrivelse, har fremkaldt de for Skolernes Gjerning forstyrrende Klager over Overanstængelse, der først i den seneste Tid ere forstummede, hvorefter — ligesom til ny Udfordring — Lavalderen for Afgang pludselig er sat ned, uden tilsvarende Afslag i Fordringerne. Endelig er den kun 15 Aar gammel, en ung Alder for en saa følgerig Forandring, der, for at faae sin Betydning, stiller nye Krav til Medarbejderne og fordrer Hjælpebidler, som først lidt efter lidt kunne skaffes tilveie. Uagtet saaledes dens Conseqventser endnu ere under Udvikling, skal

jeg tillade mig at udhæve dem enkeltviis, i Modsætning til Consequentserne af den nu sidst foreslagne Omordning.

1. Ordningen af 1850 stiller den høiere Almeendannelse som Skolens selvstændige Formaal, afsluttet og stemplet før Overgangen til den særlige Uddannelse, som derpaa skal bygges. Om en saadan Uddannelse skal søges heelt eller tildeels ved Høiskolen eller heelt i Livets Skole, stilles uafgjort, idet der ved Examens Ordning drages en bestemt Grændse mellem lærde Skoler og Universitet. At denne hidtil lidet paaagtede Grændse bliver fastholdt, kan blive af væsentlig Betydning for det høiere Skolevæsen. Et stort Antal lærde Skoler til Embedsmænds Opdragelse er en Anachronisme; Betænelighederne ved de ringe Udsigter for Embedsmænd og de store Statsudgifter ved deres Opdragelse maae nødvendigvis vende sig mod disse Skolers Bestaaen, istedenfor at opfordre til deres tidssvarende Udvikling. Jo mere Universitetet ordner sig som en Samling af Fagskoler til Embedsdannelse og Statsexamen, desto vigtigere er det, at den lærde Skole afgrændses og vides afgrændset som en Forskole ikke blot for Facultetsstuderende og vordende Embedsmænd, men for Enhver, der har Tid og Evne til gjennem dens mangesidig dannende Forstudier at ruste sig til at indtage en med Embedsstanden jevnbyrdig Stilling i Samfundet: i sit borgerlige Erhverv, ved Landbrug, Handel, Fabrikdrift, saavel som i Staten, Kommunen og Selskabet. Endnu ere de gamle Forestillinger om »Dimission til Universitetet« langtfra overstaaede. Naar En, der har taget Afgangsprøve, istedenfor Student bliver Muurdreng, for at uddanne sig til Architect, eller gaaer til Landvæsenet, betragtes det som en Forandring i Livsplan, uagtet det for en Architect og en Landeiendomsbesidder kan være ligesaa vigtigt at have et Grundlag af humanistisk og realistisk Almeendannelse som for en Præst eller Læge. Hvor lidt overhoved det nye Synspunkt hidtil er gaaet op for den almindelige Mening, kan sees af den ringe Opmærksomhed, der er viist de leilighedsviis fremkomne Antydninger om paa Skolens høiere Trin at udfolde

de humanistiske og de realistiske Forstudier i to sideløbende Linier, hver med sine Hovedfag og med en forskjellig, men lige vidt fremmet Aandsdannelse til Endemaal. Meer end Antydninger har der fra Skolemænds Side endnu ikke kunnet ventes herom, paa Grund af Vanskelighederne ved at udskifte det for begge Linier Fælles og det for hver af dem Særlige og de grundede Tvivl om, hvorvidt Naturvidenskaberne, saa unge de ere, navnlig som Skolefag, allerede nu have Opdragelse til at gjøre Fyldest for deres Deel af en saadan høiere Skoledannelse. Men af deslige Betimeligheds- og Vanskelighedshensyn pleie Culturpolitikere udenfor Skolen ikke at lade sig holde tilbage. At de ikke ere gaaede ind paa de gjentagne Antydninger af Grundtanken, har sin rimeligste Grund i, at de vedvarende tænke sig den lærde Skole som en Forgaard til Universitetet, der her ikke har taget Initiativ og — med sit veludstyrte naturvidenskabelige Facultet — heller ikke har samme Trang dertil, som det borgerlige Samfund har paa deres Vegne, der fra Skolen skulle gaae umiddelbart over i Livet. Indtil videre er det, næst Omfanget af encyclopædisk Dannelse, især det autoptiske Kjendskab til Oldtiden ved Læsning af Classikerne i Grundsproget, der giver de lærde Skoler deres Præg og hævder deres Bestaaen. Var Oldtidsstudiets Betydning som Dannelsesmiddel ligesaa almindelig anerkjendt hos os, som den navnlig er i England, vilde de være sikke nok. Men i alt Fald er det som Dannelsesanstalter, og ikke som Forberedelses- og Dimissionsanstalter til Universitetet, at deres Betydning for Samfundet vil være tydeligst og dermed deres fortsatte Bestaaen og Udvikling vil være bedst sikket.

2. I Forbindelse hermed er at fremhæve, at Ordningen af 1850 hævder den for Skolernes Virksomhed og friere Udvikling som Dannelsesanstalter uundværlige Underviisningsfrihed, begrændset af den fælles Skolelovs Forskrifter og bevogtet af den fælles Overbestyrelses Tilsyn, men indenfor disse Grændser tryk i Benyttelsen af de Midler og Kræfter, der staae til Raadighed. Til al aandelig Gjærning og særlig til Underviisning,

som — jo mere den skal gaae ud over det reent Elementære — kræver et selvstændigt Syn paa Gjenstanden, en personlig Interesse for den og overhoved en Virksomhed i Kraft af Lærerens individuelle Begavelse, behøves Frihed, saavel for Lærerne ligeoverfor Skolen som for Skolerne ligeoverfor Underviisningsvæsenet. Hvor det, foruden en bestemt Sum af Kundskaber og Færdigheder, gjælder Aandsdannelse og Vækkelse til aandeligt Liv, bliver der Meget at meddele, der kan tjene til ligesom at udsaae Forestillinger, vække Sands og Deeltagelse for dem og faae dem til at spire, uden dog endnu at kunne eller turde sætte dem i Formel eller bringe dem i System; denne væsentlige Deel af Ungdommens Underviisning, som tildeels først skal bære sin Frugt paa hiin Side Skolelivet, er ulige bedre fredet, naar Skolen og Læreren veed, at det er ham selv, der kommer til at lede Examen, end naar han skulde forberede til Examen hos Fremmede: i en Aspirantklasse eller i et Manuctionshold af Privatister vil den træffes ulige sjældnere end i en Afgangsklasse. Hele Skolen igjennem lige indtil Afgangen knytter den sig naturlig til Indprentningen og Indøvelsen af de Kundskaber og Færdigheder, der meddeles efter Lovens udtrykkelige Forskrift, men selv meddeles paa Dannelsens Vegne som begyndende Orienteringsmidler og blivende Tilknætningspunkter for Tidens Cultur, og her i Skolen kunne sees og dyrkes i dette Lys. At de ikke ville blive forsømte for det blot vækkende, beaadende, frie Ord, derfor borger ikke alene deres umiskjendelige Værd som Dannelsens faste Bærere, men allerede den for en Skoles Orden og Sammenhold uundværlige og overalt grundfæstede Vedtægt med Læseplan for enhver af Classerne, Lectier og daglig Overhøring, Repetition, Aarsprøve og til Slutning Afgangsprøve. Men kun saalænge denne er betroet til Skolerne selv, kan Underviisningen ventes ledet med Aandsdannelse som Formaal, paa den Maade og ved de Midler, som Skolen efter sin Personlighed kan gjøre frugtbarest for Dannelsen. En fælles Domstol af Fremmede til at prøve Udbyttet af Skolernes Underviisning i de forskjellige Lærefag, for at

bedømme og sammenligne Disciplene og dermed ogsaa Skolerne indbyrdes, er en altfor stor Fristelse til at holde sig til, hvad der kan gjøres færdigt til en Examen og hvad Almindeligt af Formler og Detailkundskaber navnlig en Fremmed kunde fordre ved en fælles Examen, men da ogsaa lægge an paa det Mest mulige heraf. Derved kommer man til de store Lærebøger, med Videnskabens Høst, om ikke modnet, saa dog skoldmodnet og ligelig udtyndet i muligst Fuldstændighed, saa omfangsrige, at man vel kan passe at faae dem gjennemgaaede og lærte til Examensdagen, men de glemmes saameget hastigere, jo kortere Tid de have været i Hovedet. Siden man har begyndt at overstaae Examen artium og dens Eftervirkninger, er man lidt efter lidt — endnu ikke trøstigt nok — kommen til mindre Lærebøger, som kunne være indprentede Aar og Dag før Afslutningen og gjentagende opfriskede, og som derfor maaskee kunne huskes og gjemmes for Livet. Det er under Indprentningen og Udfyldingen af deslige Omrids, ved Valget af Lærebog, ved Udvidelser, Fremhævelser, Forklaringer, Sammenstillinger, at Skolerne komme til at udfolde deres Eiendommelighed og, efter de medvirkende Lærerkræfter og den ledende Grundbetragtning, give Skolefagene — friere meddeelte og friere tilegnede — en Individualitet, som ingen fremmed Examinator kan gaae ind paa, selv om han nok saa gjerne vilde og paa Ligelighedens og Fællesskabets Vegne turde. I saadanne Fag, der ikke som Sprog- og Forfatterlæsningen have det rige, levende Stof til nærmeste Gjenstand, men kun et Udtog deraf, en systematisk Indholdsfortegnelse, nu og da anskueliggjort ved en Fortælling, Oplæsning eller Forevisning, altsaa i Historie, Geographi, Naturhistorie, Litteraturhistorie og lignende Fag, er det vigtigt, foruden den encyclopædiske Haandbogslærdom, at komme umiddelbart ind paa en eller anden Deel af Stoffet i dets Oprindelighed og Fylde — nogle enkelte historiske Begivenheder efter Øienvidners Beretning, Udvalg af characteristiske Digte til Udenadlæren, enkelte Grupper af Naturgjenstande —, helst den, som Læreren bedst magter; ved fortrolig Be-

skuelse af et saadant Stof, forklaret med Indsigt og Overblik og grundig tilegnet, vækkes maaskee den første Forestilling om Videnskabens uendelige Opgave og tændes den første Gnist af Kjærlighed til den. Forslaget herom hører til en Tankerække, som jeg har stræbt at skaffe Indgang ikke alene ved theoretiske Fremstillinger. Det skulde hjælpe mod Polyhistoriet og gaaer ud paa en Retning i Skolernes Virksomhed, der umulig kan trives uden Underviisningsfrihed, hjemlet ved Ret til selv at holde Afgangsprøve.

3. Fra et ikke mindre vigtigt Synspunkt end Underviisningens er at fremhæve, at Ordningen af 1850 stiller Disciplene i det Tillids- og Tryghedsforhold til deres Lærere, som først gør Læreanstalten til en Skole. Naar Fremmede bestemme Examensfordringernes Omfang og Beskaffenhed i det Enkelte som i det Hele, og Disciplene vide, at det er af disse Fremmede, de efter fuldendt Skolegang skulle stemples med et almeengyldigt Skudsmaal for Duelighed eller Uduelighed, saa komme ikke blot Skolen og Lærerne, der meddele, men ogsaa Disciplene, der modtage Underviisningen, til at holde Udkig med de vitterlige eller formodede Examensfordringer, som Maalestok for, hvad der skal læres, eller, hvis Læreren gik udenfor det, hvad der skal ændses; især i den By, hvor Examen holdes, bliver der aarlig Adgang til ikke blot ad Rygtets Vei at erfare, hvad den og den spørger i og hvad han ikke spørger i, hvorfor der ogsaa under Examen artium, saa lidt den ellers imponerede, blev givet Fridage til at indsamle Erfaringer herom. En saadan Betragtning af Underviisningen er paa eengang et farligt Skridt over i Materialisme og Aandelshed og opløsende for Disciplens Forhold til Skolen, der enten forvandles til en Manuactionsanstalt — kjendelig paa, at her Foreningspunktet ligger udenfor Anstalten, — eller, naar den ikke bliver forvandlet, følges af Flere eller Færre med lurende Tvivl og Mistro. Det er vel kun i de høiere Classer eller først i Afgangsclassen, at en saadan Opløsning vilde blive at spore; men Afgangsclassen er — idet enhver af Classerne seer op efter — den ulige vigtigste

for Tonen i en Skole og den bedste Hjælper til at forplante den indbyrdes Tryghed og gjensidige Tillid, der skal give Samlivet mellem Classer, Disciple og Lærere dets Hygge. Naar jeg i den Skole, jeg bestyrer, i en Række af Aar saagodtsom aldrig har mærket til disciplinære Vanskeligheder, saa veed jeg, hvormeget jeg i denne Henseende skylder de vextlende Hold af Skolens Afgangsklasse, men da ogsaa den Ordning navnlig af Afgangsprøven, som gjør det muligt for Disciplene at følge Underviisningen uden selvkloge Examenstanker og slutte sig til Skolen og dens Lærere indtil det Sidste. Efterat overalt Skoletyranniets og Pryglesystemets Tid, dermed ogsaa den gjensidige Krigstilstand med tilhørende Røvermoral, er lykkelig overstaaet eller kun har Eftervirkninger paa Grund af den langsomt hendøende Tradition, er det dobbelt heldigt, at der, maaskee uden mindste Tanke herom, er indført en Ordning, der paa en anden og ædlere Maade hævder Skolernes Myndighed og dermed støtter deres Virksomhed som Samfund. Thi ikke blot som Læreanstalt, men tillige — paa Grundlag deraf — som Samfund har en Skole sin Betydning for Folkeopdragelsen, og i sidste Henseende er den endog vanskeligere at erstatte end i første. Ikke at Skolen som Opdragelsesanstalt kan gjøre Hjemmets Gjerning; saadanne Kostskoler, som vi ogsaa have et Par af her i Landet, ere et Ly for Hjemløse og for saa vidt Tak og Ære værd, men skulde denne Form for offentlig Opdragelse blive almindelig, som den er i flere katholske Lande, vilde sikkert Familielivet i samme Grad gaae sin Opløsning imøde. Det er ved Siden af Hjemmet, at Skolen nogle Timer om Dagen skal tage Deel i Opdragelsen, og det Vigtigste er her den indbyrdes Opdragelse, under flere Aars Samliv med en sluttet Kreds af Jevnaldrende. Især for dannede Folks Børn er dette Supplement saagodtsom uundværligt. Hvad Holberg bemærker til Forsvar for Maskerader, at Regjering, Moder og Vedtægter paalægge os Masker, hvilke vi ved saadan Leg ligesom nedlægge, og »at vi egentlig ikke ere ret maskerede, uden naar vi gaae »med blotte Ansigter«, gjælder nærmest de dannede Kredse;

Almuesbørn, hvor de komme hen, see mere Folk som de ere, men naar andre Drengene skulle lære Mennesker at kjende, foruden deres Nærmeste, maae de i Skole, mellem Classeskammerater, der ikke pleie at genere sig eller at skabe sig for hverandre, men under fælles Sysler, indbyrdes Rivninger og Venskaber, hver med sine Gaver, Dyder, Udyder, skjønssomt vurderede, fremstille Livet, som det virkelig er og som det ellers kun viser sig for erfarne Iagttagere, men som man maa kjende det, for siden at være mindre udsat for Slingringer mellem Godtroenhed og Mistænksomhed, og for lettere at kunne begaae sig imellem Mennesker: Den, der ikke har gaaet i Skole, kan det være at mærke paa, hele Livet igjennem. Men idet den fælles Indsamling af Menneskekundskab og Livserfaring tillige er en indbyrdes Opdragelse, trænger den til Skolens Øie og ledende Haand, — ikke til dens Dressur, der kunde frembringe en Skorpe af Artighed, som kun forhindrer den indre Modning, men til dens frisindet tilrettevisende og fremhjælpende Ledelse, forat ikke de daarlige Elementer skulle tage Magten fra de gode. Jo mere Skolens Myndighed er uvilkaarlig og selvfølgelig givet ved dens Organisation, des bedre betrygget er dens daglige, uundvigelige Virksomhed som Samfund og nærmest derved som Opdragelsesanstalt.

Hvis de her fremsatte Tanker og Erfaringer findes grundede, bliver Ordningen af 1850 at opretholde i sine Grundtræk og med sine Conseqventser, og derimod den foreslagne »Adgangsprøve« med Examenscommission ved Universitetet at afvise i enhver af sine Egenskaber: baade som Universitetsprøve og som Fællesprøve og som Fremmedprøve. Forslaget er imidlertid tilraadet af den akademiske Lærerforsamling. Ligesom det under alle Omstændigheder, forinden Sagen kunde komme under videre Forhandling, maatte oplyses, hvorvidt Universitetet vilde være villigt eller ikke villigt til at overtage Byrde og Ansvar med en saadan Adgangsexamen, vil det altid være af

Vægt at erfare, hvad en Kreds af høitdannede Mænd dømmer om et Skolespørgsmaal, der tilmed grændser op til deres egen Virkekreds. Det almindelige Spørgsmaal om »Examens-commissioner«, der nu synes at være kommet paa Dagsordenen, har jeg for nogle Aar siden fremdraget med Hensyn til Statens Embedsexaminer, efter den Grundtanke, at disse Examinere — navnlig ogsaa i de store Faculteter — skulde, til Fremme for en mindre skolemæssig Studeremaade, have et Element af Magisterconferents og varetages af en Examenscommission, der ikke ligefrem bestod af Facultetets Lærere som saadanne. Det forekommer mig, at en akademisk Høiskoles Frihed, baade som Lærefrihed -- ikke bunden til Examensfordringernes Minimum — og som Studerefrihed — ikke bunden til Forelæsningerne —, kræver en saadan Ordning af Embedsexaminer, medens derimod Skolernes Frihed og Disciplinens Myndlingestand kræver Afgangsprøve ved Skolerne selv, med Lærerne til Examinatorer. Universitetets anbefaling af en Examenscommission netop for Skoleungdommen gaaer i den modsatte Retning. To Ting ville imidlertid svække dens Betydning: først, at neppe nogen af Universitetslærerne har lært Skoler med Afgangsprøve at kjende ad de paalideligste Veie, nemlig ved enten at have været Discipel i en saadan Skole eller som Lærer i den taget Deel i dens Afgangsprøve, medens et lille Antal — omtrent de, der tilligemed Underviisningsinspecteuren bleve Medlemmer af det filosofiske og det mathematisk-naturvidenskabelige Facultets Udvalg, — har iagttaget Afgangsprøverne fra det noget vel ophøiede Stade som Examenscommissærer; dernæst, at Universitetet, dengang man havde Examen artium i frisk Minde eller for Æinene, var enigt i og virksomt for at faae den ophævet. Universitetet blev hørt baade ved de indledende Forhandlinger (1836) og i Anledning af Planen for de tre Skoler, hvor Reformen blev indført »foreløbig, til en Prøve« (1845)*),

*) Denne Plan fremgik af Betænkninger ogsaa fra Consistoriet samt en særskilt Comitee af sex Professorer og blev endeligen drøftet i Møder

ogsaa senere (1847). Resultatet af de mangeaarige og mangesidige Overveielser, mellem Universitet og Skolemænd, fortrolige og offentlige, var Ordningen af Mai 1850, efter hvilken Afgangsprøve ved Skolerne første Gang blev holdt 1852: ingen Skolereform har været omhyggeligere for-

mellem Universitetsdirectionen (Engelstoft, Hansen og Kolderup-Rosenvinge), tvende af Universitetets Professorer (Ørsted og Madvig) og de tre Skolers Rectorer (Borgen, Henrichsen og Ingerslev). I de udførlige Motiver til Plauen af 1845 (S. 722-3) udtaler Directionen sig — ligesaa skarpt som tydelig — om Afgangsprøve ved Skolerne selv, i Modsætning til Adgangsprøve ved Universitetet, saaledes: „I sidste Henseende har det været bemærket, og ved „Erfaring viist sig, at, ligesom det ligger i Sagens Natur, at enhver Prøve „med Hensyn til Resultatet, der derved skal vise sig, er af en mere eller „mindre usikker Character, saaledes maa naturligtviis denne Usikkerhed i „høi Grad forøges, naar Prøverne afholdes af Mænd, der ikke i Forveien „have haft mindste Leilighed til at kjende Examinandernes Kundskaber og „Aandsmodenhed i det Hele. Dertil kommer Indflydelsen af denne Ex- „amens-Indretning paa Retningen af Disciplenes Arbeids- og Forberedelses- „maade i det Hele. Fra det Tidspunkt, da Disciplen begynder at rette „Tanken paa den forestaaende Examen artium, indtræder i Almindelighed „ogsaa hos ham en ubetinget Retning af al hans Stræben ene og alene mod „Examensmaalet, og Hovedsagen for ham er egentlig kun den, hvorledes „han skal tilfredsstille Examenens-Fordringerne, medens det er og bliver ham „mindre magtpaaliggende, hvad virkelig Frugt han egentlig kommer til at „høste enten i Henseende til Kundskaber eller Aandsdannelse, hvilket natur- „ligtviis maa have en skadelig Indflydelse paa den Maade, hvorpaa han be- „nytter Lærernes Veiledning, og disse selv kunne ikke undgaae en vis Nød- „vendighed, eller i det mindste Antagelse af en vis Nødvendighed, af at have „samme Maal bestandig i Sigte, da Skolens og deres egen Reputation og „Tilfredsstillelse altid væsentlig beroer paa, hvorledes deres Dimisser staae „sig til Examen. En anden skadelig Indflydelse har Examen artium paa „Skolens Underviisning i det Hele. Ikke blot Omfanget og Maalet i enhver „Underviisningsfag, men ogsaa Methoden i selve Underviisningen, bestemmes „og rettes efter de Fordringer, som vedkommende Examinatorer stille ved „Examen. Følgen bliver, at der i Skolerne i Almindelighed arbeides mere „paa at indprente og befæste det Befalede og Udkrævede, end paa at frem- „bringe almindelig Modenhed og paa at dueliggjøre for eget selvstændigt „Studium; der søges af Skolen snarere at bibringe Disciplene en vis positiv „Kundskabsmasse end at lede dem ind i Videnskabens Aand; Underviis- „ningen selv bliver til en Læsen til Examen, og ikke efter sit Øiemed en „Forberedelse til sand videnskabelig Dannelsen.“

beredet. Lignende Forhandlinger bleve i flere Aar førte i Sverrig og have der (April 1862) ført til samme Resultat; Afgangsprøve er i de svenske Skoler holdt første Gang 1864 (Beretning derom s. Philol. Tidskrift VI, 2, S. 127 ff.).

Hvad Skolerne fremfor Alt trænge til, er Fred til i det Mindre at gennemføre, hvad der i det Større er vedtaget, Fred for indgribende Forandringer og især for at kastes tilbage til, hvad Erfaring har prøvet og underkjendt.

SKOLEEFTERRETNINGER.

JULI 1866.

I Henhold til Bekjendtgjørelsen af 30te November 1864 er der med det yngre Hold i Afgangsclassen, foruden græsk Testament og Fransk, læst Engelsk som frivilligt Fag (iaar 265 Sider i W. Scotts Qventin Durward; af de 23 Disciple have 16 deeltaget). Da der tillige læses Engelsk i Skolens to Fællesclasser samt i 5te og 4de studerende, kan Udbyttet blive saameget kjendeligere i Afgangsclassen, hvor Læsningen nærmest tjener til at opfriske det tidligere Lærte.

Fra September til December er der holdt 6 Faglærermøder angaaende Skolens Plan for Underviisningen i de forskjellige Fag og Classer, dels for at tillempe og fastslaae de i Aarenes Løb vedtagne Afvigelser fra »Grundplanen« af 1858 (meddeelt i samme Aars Program) og for at gennemføre de Forandringer, der følge af de nye Forskrifter for Afslutningsprøven i de »fem Fag« samt Fortsættelsen med nogle af dem i Afgangsclassen, dels for paa de forskjellige Trin at indføre nogle Lettelser og Omordninger, som Erfaring har tilraadet.

I Gjensvar af en Skrivelse fra Ministeriet af 6te Mai 1865, medvedlagt Beretning og Betænkning fra Universitetet, angaaende Tilraadeligheden af at henlægge Skolernes Afgangsexamen under den for Privatister anordnede Examenscommission ved Universitetet, afgav jeg under 21de August en Betænkning, som meddeles i ovenstaaende Afhandling »Om Afgangsprøve ved Skolerne«.

En Skrivelse fra Ministeriet af 16de Mai 1865 om en paatænkt Forandring ved Udregning af Hovedcharacterer, efter et Forslag, der ligeledes var drøftet af Universitetet, besvarede jeg under 24de October i en »Betænkning angaaende Characterberegningen« (meddeelt i »Smaaskrifter om Cultur og Underviisning« 3, S. 141—45), hvori det bl. A. hedder:

»Forsaavidt Ministeriets nye Forslag, om end nærmest paa Grund af de fem Fags Udelukkelse, gaaer ind paa at fravige den Grundsætning: »alle Fags Characterer regnes lige«, og at give Charactererne for de ved Læreplanen mere eller mindre fremhævede Fagen større eller ringere Indflydelse paa Hovedcharacteren, maa jeg vistnok ansee denne Forandring for den mest paatrængende. Men af de tidligere udviklede Grunde maa jeg dernæst tilraade, at man, naar der gjøres Forandring ved Characterberegningen, da ogsaa afviger fra den anden Grundsætning: »at tvende Characterer af en højere Grad, sammenlagte med een Character af to Graders lavere Værdi, regnes lige med tre Characterer af den mellemliggende Grad«, en Grundsætning, der — ligesom hiin første — er smuk nok som Formel, men ikke som Tanke, idet den, anbragt ligefra øverst nedefter, undervurderer Forskjellen mellem fortrinlig Duelighed i et Fag (ug. *o: præ ceteris*) og forsvarlig Duelighed deri, ved nemlig at gjøre denne Forskjel forsvindende som Factor ved Beregningen af enhver anden Hovedcharacter end »Første med Udmærkelse«, medens den, efter min Erfaring, har Meget at betyde netop hvor Gjennemsnitsdueligheden er ringere.«

Særlig imødegik jeg et nyt Forslag angaaende Beregningen af Charactererne for Mathematik:

»Den i Universitetets Udvalgs Betænkning fremsatte og af »den akademiske Lærerforsamling« tiltraadte Indstilling, at i Geometri og i Arithmetik Characteren for mundtlig Prøve skulde, som hidtil, regnes dobbelt imod den for skriftlig Prøve, men den samlede Character i ethvert af disse Fag udregnes ikke efter den ved Fagcharacterers Ud-

regning ellers anvendte Skala med lige Afstande, men efter Skalaen med nedad stigende Afstande eller Hovedcharacter-skalaen, giver Anledning til flere Bemærkninger. Naar det i Betænkningen hedder: »efter denne Regning vil tg. for »mundtlig og Slet for skriftlig give mdl. i det Hele, hvilket »er aldeles billigt«, maa ved dette første Exempel erindres, at de efter den hidtil brugte Regning ligeledes give mdl. Derhos have Exemplerne den Mangel, at de kun opstille hele Characterer, uden Kryds eller Spørgsmaal; skal der for Kryds tillægges, for Spørgsmaal fradrages $\frac{1}{3}$ af Afstanden mellem Characteren og dens høiere eller lavere Nabocharacter, vil efter den foreslagne Beregning f. Ex. mg? for mundtlig og Slet for skriftlig give mdl., hvilket er lidet billigt. Men den hele Skala med stigende Afstande synes alene at have sin Mening ved Beregning af Hovedcharacterer. At mg. i eet Fag og tg. i et andet Fag stilles lavere end Mellemcharacteren Godt i begge Fag, at ug. i eet og mdl. i et andet stilles endnu lavere, er Udtryk for den Tanke, at Uduelighed i et af de foreskrevne Fag ikke ligefrem kan opveies ved Duelighed i et andet, men maa strængt afvises og ulige strængere, jo større den er; men hvad menes der med, at ved Prøven i eet og samme Fag — her i de to matematiske, hvert for sig — den daarlige Besvarelse skulde veie mere end den gode? Om Dueligheds- og Uduelighedsgraden i Faget erfares paa den ene eller den anden Maade, ved Svar, der læses eller der høres, kan i og for sig ikke gjøre Noget til Sagen, forsaavidt Prøven under begge Former gaaer ud paa det Samme. Naar man desuagtet hidtil har regnet — og efter Indstillingen vedvarende skulde regne — den mundtlige Deel af Prøven dobbelt imod den skriftlige, saa har dette sin rimelige Grund i, at den skriftlige Deel for saa vidt er mindre paalidelig, som den unge Candidat her maa undvære den Haandsrækning, der vistnok ikke behøves, naar han er særdeles duelig, og som han ikke har Nytte af, naar han er ganske uduelig, men som paa de forskjellige Mellemtrin kan hjælpe til at vise, hvorlidt eller hvormeget

der mangler. Dertil kommer, at en Opgave navnlig i Mathematik sjældent indeholder en saadan Mangfoldighed af forskjellige lettere og vanskeligere Spørgsmaal som en Stileopgave i fremmede Sprog eller en fri Opgave i Modersmaalet, og at den ofte, som Forudsætning for at komme ind paa Sagen og begynde, kræver en heldig Indskydelse, hvorfor En og Anden, med ret antagelig Kundskab og Færdighed, dog har leveret Blank i Mathematik. Paa den anden Side er det netop et Fortrin ved den skriftlige Prøve, at den viser, hvad Candidaten med nogle Timers Betænkningstid kan udrette, ganske overladt til sig selv. Finder man, at den, ved at gjælde kun halvt imod den mundtlige, faaer for ringe Indflydelse paa Fagcharacteren, og at navnlig denne i Almindelighed bliver for mild, idet gjerne den skriftlige Præstation er svagere end den mundtlige, saa ligger det nær, at lade Characteren for skriftlig og mundtlig have lige Indflydelse paa Fagcharacteren. Men jeg maa paa det Indstændigste fraraade den af Universitetet foreslaaede Udvei.»

STATISTISKE MEDDELELSER.

I Juni og Juli Maaned 1865 afholdtes 2den Deel af Afgangsprøven for Studerende her ved Skolen: skriftlig (latinsk Stil, latinsk Oversættelse, Udarbejdelser i Modersmaalet, nemlig Gjengivelse og fri Afhandling, arithmetisk og geometrisk Udarbejdelse) den 22de, 23de og 26de Juni; mundtlig, Dagene fra 30te Juni til 8de Juli, i Latin (Dr. E. Holm og Prof. M. Hammerich; Meddommere: Conrector E. Lembeke og Cand. philol. C. Iversen); Græsk (Collaborator P. K. Blichert og Cand. theol. A. Larsen; Prof. H. Blache og Cand. philol. C. Iversen); Historie (Cand. theol. A. Ingerslev; Collaborator J. Helms og Stud. mag. A. Falkman); Religion (Cand. theol. G. A. Exner; Pastor P. Fenger og Pastor J. Krog); Arithmetik og Geometri (Cand. polyt. A. Andresen; Dr. phil. C. Tüchsen og Cand. polyt. C. Otterstrøm); Naturlære (Cand. polyt. A. Andresen; Inspecteur L. Friis og Cand. polyt. C. Otterstrøm); Hebraisk (Cand. theol. G. A. Exner; Lic. theol. Stiftsprovst C. Rothe

og Prof. M. Hammerich). Udarbejdelse i Modersmaalet bedømtes af Prof. M. Hammerich, Lic. theol. Stiftsprovst C. Rothe og Cand. theol. A. Ingerslev; de latinske Stile og Oversættelser af Dr. E. Holm, Conrector E. Lembcke og Cand. philol. C. Iversen.

De Følgende bestode Prøven:

- Anholm, Georg, en Søn af afd. Skibscapitain Anholm, indkom i Skolen September 1862.
- Behncke, Georg, en Søn af Ankersmed Behncke her i Staden, indkom i Skolen September 1854.
- Buntzen, Johan, en Søn af afd. Graveur Buntzen, indkom i Skolen Juli 1859.
- Fabricius, Henrik, en Søn af afd. Forpagter Fabricius, indkom i Skolen August 1857.
- Friederichsen, Carl, en Søn af afd. Coffardicapitain Friederichsen, indkom i Skolen September 1853.
- Groothoff, Anton, en Søn af Grosserer Groothoff her i Staden, indkom i Skolen August 1862.
- Holm, Carl, en Søn af Etatsraad, Borgemester Holm her i Staden, indkom i Skolen Juli 1859.
- Hänschell, Hother, en Søn af afd. Justitsraad Hänschell, indkom i Skolen August 1857.
- Høpfner, Thorvald, en Søn af Guldsmed Høpfner her i Staden, indkom i Skolen Juli 1862.
- Jensen, Christian, en Søn af Overvagtimester Jensen i Nestved, indkom i Skolen (fra Slesvig Domscole) April 1864.
- Lassen, Frederik, en Søn af afd. Geheimeetatsraad, Overpræsident Lassen, indkom i Skolen Juli 1861.
- Lundberg, Emil, en Søn af Rodemester Lundberg her i Staden, indkom i Skolen August 1860.
- Nancke, Charles, en Søn af Kunstdreier Nancke her i Staden, indkom i Skolen August 1858.
- Neumann, Oscar, en Søn af pensioneret Capitain i det kongl. Artilleri Neumann her i Staden, indkom i Skolen Juli 1861.
- Paulsen, Axel, en Søn af Etatsraad Paulsen her i Staden, indkom i Skolen October 1851.
- Rønne, Detlev, en Søn af afd. Skibscapitain Rønne, indkom i Skolen August 1854.
- Stibolt, Ernst, en Søn af afd. Sognepræst Stibolt, indkom i Skolen Marts 1860.
- Sørensen, Carl, en Søn af Skibscapitain Sørensen her i Staden, indkom i Skolen August 1855.
- Weitemeyer, Harald, en Søn af Mechanicus Weitemeyer her i Staden, indkom i Skolen August 1860.

Charactererne sees af omstaaende Liste.

1ste Deel 1863*).				2den Deel 1865.										Hovedcharacter.	Hebraisk.
Tydk.	Fransk.	Geographi.	Naturhistorie.	Udarb. i Motersmaalet.	Latin skriftl.	Latin mundtl.	Græsk.	Religion.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.			
Anholm, Georg	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	g.	g.	mg.	g.	mg.	ug.	mg.	ug.	<i>Første Character</i>	ug.
Behncke, Georg	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	tg.	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	<i>Første Character</i>	
Buntzen, Johan	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	g.	ug.	mg.	g.	g.	ug.	<i>Første Character</i>	
Fabricius, Henrik	g.	g.	mg.	mg.	g.	tg.	g.	mg.	g.	mg.	g.	g.	mg.	<i>Anden Character</i>	
Friederichsen, Carl	tg.	tg.	mg.	mg.	g.	tg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	<i>Anden Character</i>	
Groothoff, Anton	ug.	ug.	ug.	ug X	mg.	g.	ug.	mg.	g.	ug.	mg.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Holm, Carl	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Hänschell, Hother	mg.	m.l.	mg.	ug.	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Höpfner, Thorvald	mg.	g.	ug.	mg.	g.	g.	g.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Jensen, Christian	ug.	mg.	mg.	(ug.)	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	g.	g.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Lassen, Frederik	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	me.	g.	mg.	<i>Første Character</i>	
Lundberg, Emil	mg.	ug.	mg.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	
Nancke, Charles	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	<i>Første Character</i>	
Neumann, Oscar	mg.	g.	ug.	ug.	mg.	g.	mg.	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.	<i>Første Character</i>	
Paulsen, Axel	g.	g.	ug.	ug.	mg.	tg.	mg.	mg.	g.	g.	ug.	ug.	mg.	<i>Første Character</i>	
Rønne, Detlev	g.	g.	ug.	mg.	mg.	g.	g.	g.	mg.	mg.	g.	tg.	mg.	<i>Anden Character</i>	
Stibolt, Ernst	tg.	g.	g.	mg.	g.	tg.	tg.	tg.	g.	g.	tg.	g.	mg.	<i>Anden Character</i>	
Sørensen, Carl	g.	mg.	mg.	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.	mg.	ug.	mg.	ug.	<i>Første Character</i>	
Weitemeyer, Harald	mg.	mg.	ug.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	<i>Første Character</i>	

*) Friederichsen og Lassen 1ste Deel 1862; Jensen 1ste Deel 1864, med Engelsk istedenfor Naturhistorie.

Afslutningsprøven i de fem Fag, der ifølge Bekjendtgjørelsen af 30te Novbr. 1864 afsluttes før Oplytningen til øverste studerende Classe, afholdtes i Dagene fra 11te til 15de Juli, i Overværelse af Professor Bjerring og Professor Ussing som Examencommissairer; i Tydsk (Cand. jur. M. Funch; Adjunct J. Kaper, Cand. theol. G. A. Exner); Fransk (Cand. phil. O. C. Borch; Cand. jur. J. N. A. Madvig, Cand. jur. M. Funch); Geographi (Cand. theol. A. Ingerslev; Collab. J. Helms, Cand. pilol. C. Iversen); Naturhistorie (Cand. phil. J. A. Severin; Docent F. Didrichsen, Cand. phil. L. Jørgensen); Religion (Pastor J. Krog; Pastor V. Munck og Cand. theol. A. C. Larsen.)

26 Disciple af Overgangselassen bestode Prøven med følgende Udfald:

	Tydsk.	Fransk.	Geo- graphi.	Natur- historie.	Religion.
Barfoed, Ehler	mg.	g.	mg.	ug.	mg.
Basse, August	ug.	mg.	ug.	ug.	ug.
Billmann, Lauritz	g.	tg.	g.	ug.	g.
Christensen, Baldur	g.	tg.	mg.	g.	g.
Fenger, Christian	ug.	mg.	mg.	g.	mg.
Fenger, Johannes	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.
Fenger, Nicolai	g.	mg.	mg.	ug.	ug.
Gether, Christian	mg.	mg.	ug.	g.	tg.
Hall, Carl	tg.	g.	mg.	mg.	mg.
Hammerich, Augul	g.	g.	mg.	mg.	mg.
Hummel, Christian	g.	mg.	ug.	ug.	ug.
Jacobsen, Carl	mg.	mg.	g.	ug.	mg.
Kaac, Alfred	mg.	mg.	ug.	ug.	ug.
Kleffel, Vilhelm	g.	g.	ug.	ug.	mg.
Larsen, Julius	g.	mg.	mg.	mg.	mg.
Meyer, Johan	g.	mg.	ug.	mg.	g.
Nicolaysen, Georg	mg.	mg.	mg.	ug.	mg.
Petersen, Ludvig	mg.	ug.	ug.	ug.	ug.
Polascheck, Victor	mg.	mg.	mg.	mg.	tg.
Price, August	g.	g.	mg.	g.	g.
Schandorff, Theodor	g.	mg.	g.	ug.	g.
Suenson, Hans	g.	g.	mg.	mg.	mg.
Svendsen, Jens Peter	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.
Sørensen, Marius	g.	tg.	g.	mg.	mg.
Sørensen, Søren	ug.	ug.	ug.	ug.	ug.
Thaysen, Jes	ug.	mg.	g.	g.	mg.

Frøndeles afholdtes, i Overværelse af Prof. Mundt og Prof. Rung som Examencommissairer, den Sidste tildeels som Censor, den fuldstændige Real-Afgangsprøve: skriftlig (Udarbøidelser i Modersmaalet, nemlig

Gjengivelse og fri Afhandling; tydsk og engelsk Stil; arithmetisk Opgave og Regning; geometrisk Opgave og geometrisk Tegning; desuden Frihaandstegning og Skrivning) den 22de, 23de, 26de og 27de Juni; mundtlig, Dagene fra 28de Juni til 3die Juli, i Tydsk (Cand. jur. M. Funch; Prof. F. Rung, Cand. theol. G. Exner); Fransk (Cand. phil. O. C. Borch; Prof. F. Rung, Revisionsassistent F. Ibsen); Engelsk (Revisionsassistent F. Ibsen; Kammerjunker J. Holten, Cand. polyt. H. A. Andresen); Historie (Stud. mag. A. Falkman; Redacteur C. V. Rimestad, Cand. theol. A. Ingerslev); Geographi (Cand. jur. M. Petersen; Redacteur C. V. Rimestad, Cand. theol. A. Ingerslev); Arithmetik, Geometri og Naturlære (Cand. polyt. H. A. Andresen; Docent Holmberg, Exam. polyt. J. Møller); Naturhistorie (Cand. phil. J. A. Severin; Docent F. Didrichsen, Cand. phil. L. Jørgensen). Udarbejdelseerne i Modersmaalet bedømtes af Prof. M. Hammerich, Prof. F. Rung og Cantor N. Krossing; Frihaandstegning og Skrivning af Exam. polyt. J. Møller, Cand. phil. L. Jørgensen og Tegnrelærer C. E. Petersen.

Følgende 5 af Iste Realclasses ældre Hold „bestode“ Prøven:

- Christensen, Anton, en Søn af Kjøbmand Christensen i Holbæk, indkom i Skolen Januar 1860.
- Guldberg, William, en Søn af Tømmerhandler Guldberg her i Staden, indkom i Skolen August 1861.
- Holten, Christoffer, en Søn af Forvalter Holten her i Staden, indkom i Skolen August 1858.
- Kolat, Vilhelm, en Søn af afd. Bundtmager Kolat, indkom i Skolen Juli 1862.
- Tramp, Rudolph, en Søn af afd. Hofchef, Grev Tramp, indkom i Skolen December 1862.

De enkelte Characterer vare:

	Modersmaalet.	Tydsk.	Fransk.	Engelsk.	Historie.	Geographi.	Arithmetik.	Geometri.	Naturalere.	Naturhistorie.	Skrivning og Tegning.
Christensen, Anton . . .	g.	g.	mg.	mg.	ug.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.
Goldberg, William . . .	tg.	tg.	g.	g.	g.	tg.	mg.	g.	g.	g.	mg.
Holten, Christoffer . . .	mg.	g.	mg.	g.	g.	g.	mg.	g.	mg.	mg.	mg.
Kolaf, Vilhelm	mg.	mg.	mg.	ug.	ug.	mg.	mg.	g.	mg.	mg.	g.
Tramp, Rudolph	tg.	g.	mg.	g.	g.	g.	g.	mg.	mg.	mg.	g.

Skolens Disciple ere, sidst i Juni d. A., 298 (ifjor 332).

De ere fordeelte i følgende 14 (tildeels 15) Classer:

Afgangsslassen	A med 24 Disciple	
—	B — 23	—
Overgangsslassen	— 23	—
3die studerende Classe	A — 18	—
—	B — 20	—
4de	— A — 12	—
—	— B — 12	— } *)
5te	— A — 13	—
—	— B — 10	— } **)
2den Realclassse	— 6	—
1ste	— 24	—
1ste Fællesclassse	A — 14	—
—	B — 24	— } *)
2den	— 24	—
1ste Underclassse	A — 14	—
—	B — 13	— } *)
2den	— 12	—
3die	— og Forbcl. — 10	— } *)

I omstaaende Liste over Lærefagenes Fordeling er Hovedsummen af Timerne i hvert Fag ikke allevegne lig Summen af de for de enkelte Classer anførte Timer, da den tillige maa beregnes efter den meer eller mindre adskilte Underviisning i de deelte Classer, forat det virkelige Timeantal kan blive angivet.

*) I enkelte Tilfælde forenede. **) I Latintimerne have Realdisciplene Tillægstimmer i de fælles Fag.

Lærefagenes nuværende Fordeling.

Højere Classer.	Afg. A og B.	Ovg.	III. A og B.	IV. A og B.	V. A og B.	1 R.	2 R.)	Timer ialt.
Latin	8	7	8	8	8	64
Græsk	5	4	5	5	31
Hebraisk	(2)	2
Dansk	2	2	2	2	2	3	3	20
Tydsk.	3	2	2	2	3	3	18
Fransk	(2)	3	2	2	2	3	3	19
Engelsk	(2)	1	2	3	3	11
Religion og Bibelhistorie . . .	2	2	2	2	2	..	2	15
Historie	3	2	2	2	2	2†)	2	21
Geographi	2	2	2	2	3††)	2	16
Mathematik og Regning.....	4	3	4	4	3	6	6	40
Naturhistorie	3	2	2	2	2	3	17
Naturlære	3	3	..	9
Tegning	1	2	2	5
Skrivning	2	2	2	6
Gymnastik og Svømning	1	1	1	1	2	1	2	12
	28 (32)	32	32	33	32	34	33	306

Lavere Classer.	1 Fællescl. A og B.	2 Fællescl. A og B.	1 Undercl.	2 Undercl.	3 Undercl.	Forbered.	Timer ialt.
Dansk	3	3	6	8	8	8	29
Latin	6 0	12
Tydsk	2 3	5	3	3	17
Fransk	3	3	3	13
Engelsk	2	3	7
Religion og Bibelhistorie	2	2	2	2	2	..	10
Historie	2	2	6
Geographi	2	2	2	2	2	..	11
Mathematik og Regning	3 6	3	4	4	5	5	21
Naturhistorie	2	2	2	2	2	..	11
Musiklære og Sang	1	2	1	2	2	2	6
Tegning	0 2	2	2	2	2	2	9
Skrivning	2	2	3	3	5	5	12
Gymnastik og Svømning	2	2	2	2	2	2	8
	32	33	30	30	30	24	172

*) I de fleste Fag forenet med Vte B.

†) Det ældre Hold 3 Timer. ††) Det ældre Hold 4 Timer.

Skolens Lærere.

- M Hammerich, Prof., Cand. theol. og Dr. phil., Lærer i Latin i næstøverste Classe 1831 og 1834, Forstander for Skolen siden 12te December 1842; læser Dansk i Afgangsclassen og i 1ste Realclasse (siden August 1841 og April 1844), Latin i Afgangsclassen (siden December 1842), tysk Litteratur i Overgangsclassen; 12 Timer ugentlig.
- Hr. N. U. Krossing, Cand. phil., Cantor i Citadellet, Lærer siden 1ste Octbr. 1828; Dansk i 5te studer. Cl. A og B, 2den Realcl., 1ste Fællescl. A og B, 2den Fællescl., 1ste og 2den Undercl.; 24 Timer.
- Hr. O. C. Borch, Cand. phil., Lærer siden August 1830; Fransk i alle Classer undtagen i 5te studer. Cl. A; 30 Timer.
- Hr. Leopold H. S. Jørgensen, Cand. phil., Lærer siden Marts 1832; Naturhistorie i 1ste Fællescl. A og B, Geographi i 2den og 3die Undercl., Skrivning i 5te studer. Cl. A og B, 1ste og 2den Realcl., 1ste 2den og 3die Undercl. samt Forberedelsesclassen; 24 Timer.
- Hr. J. H. C. Scheer, Krigsraad og Dbm., Lærer siden September 1833; Gymnastik og Svømning i alle Classer, Tegning i 2den og 3die Underclasse samt Forberedelsescl.; 22 Timer.
- Hr. A. Ingerslev, Cand. theol., Lærer siden Marts 1851, deltager i Inspectionen siden Januar 1853; Historie i Afgangsc. A og B, Overgangsc., 3die studer. Cl. A og B, Geographi i Overgangsc., 3die studer. og 4de studer. Cl. A og B samt 1ste Realcl., Dansk i Overgangsc., 3die studer. og 4de studer. Cl. A og B samt Græsk i 3die stud. Cl. B; 35 Timer.
- Hr. G. A. Exner, Cand. theol., Lærer siden Jan. 1856; Religion i Afgangsc. A og B og 3die studer. Cl. A. samt Hebraisk i Afgangsc.; 7 Timer.
- Hr. A. Andresen, Cand. polyt., Lærer siden Febr. 1858, deltager i Inspectionen siden October 1858; Matematik i Afgangsc. A og B, Overgangsc., 3die studer. Cl. A og 1ste Realcl., Naturlære, geometrisk Tegning og Regning i 1ste Realcl. samt Naturlære i Afgangsc. A og B, Regning i 2den Fællescl.; 36 Timer.
- Hr. Fr. Ibsen, Revisionsassistent under Postvæsenet, Lærer siden December 1858; Engelsk i alle Classer; 18 Timer.
- Hr. Edv. Holm, Dr. phil., Docent ved Universitetet, Lærer siden August 1859; Latin i Afgangsc. A og B; 12 Timer.
- Hr. M. Funch, Cand. jur., Kgl. Fuldmægtig, Lærer siden Novbr. 1860; Tydsk i Overgangsc., 3die og 4de studer. Cl. A og B og 1ste Realcl.; 12 Timer.
- Hr. M. Petersen, Cand. jur., Lærer siden Januar 1861; Tydsk i 2den Fællescl., 1ste og 2den Undercl., Geographi i 1ste Undercl., Skrivning i 3die Undercl. og Forberedelsescl.; 15 Timer.

- Hr. A Falkman, Stud. magist., Lærer siden Februar 1861; Græsk i 4de studer. Cl. A og B, Historie i 4de studer. Cl. A og B, 5te studer. Cl. A og B, 1ste og 2den Realcl., Geographi i 5te studer. Cl. B og 1ste og 2den Realcl.; 20 Timer.
- Hr. Chr. Müller, Cand. theol., Lærer siden Septbr. 1861; Religion i 3die studer. Cl. B, 4de studer. Cl. A og B, 5te studer. Cl. A. 1ste Fællescl. B og 2den Fællescl., Regning i 2den og 3die Undercl. samt Forberedelsescl.; 14 Timer.
- Hr. J. A. Severin, Cand. phil., Lærer siden Februar 1862; Naturhistorie i Overgangscl. og 1ste Realcl.; 5 Timer.
- Hr. A. Larsen, Cand. theol., Lærer siden August 1862; Græsk i Afgangscl. A og B og 3die studer. Cl. A, Latin i 3die studer. Cl. B, Dansk i 5te studer. Cl. A og B og 2den Realcl., Religion i 5te B, 2den Realcl., 1ste Fællescl. A og 1ste Undercl.; 27 Timer.
- Hr. G. Fistine, Dr. philos., Lærer siden Marts 1863; Latin i 4de studer. Cl. A og B; 5te stud. Cl. A og 1ste Fællescl. A, Tydsk i 1ste Fællescl. B samt Fransk i 5te studer. Cl. A; 30 Timer.
- Hr. O. Bache, Stud. theol., Lærer siden Januar 1864; Latin i 5te studer. Cl. B., Historie i 2den Fællescl., Religion i 2den og 3die Undercl.; 12 Timer.
- Hr. J. Møller, Exam. polyt., Lærer siden Januar 1864; Matematik i 3die studer. Cl. B og 4de studer. Cl. A og B, Skrivning i 2den Fællescl., Tegning i 5te studer. Cl. A og B, 1ste og 2den Realcl. samt 2den Fællescl.; 18 Timer.
- Hr. P. K. Blichert, Cand. philol., forh. Collaborator ved Slesvigs Domscole, Lærer siden Marts 1864; Græsk i Afgangscl. A og B samt Overgangscl.; 8 Timer.
- Hr. Chr. Otterstrøm, Cand. polyt., Lærer siden Mai 1864; Arithmetik i 5te studer. Cl. A og B og 1ste Fællescl. B, Regning i 2den Realcl., 1ste Fællescl. B og 1ste Undercl., Tegning i 1ste Fællescl. B og 1ste Undercl., Skrivning i 1ste Fællescl. B; 30 Timer.
- Hr. J. Krog, Hjelpepræst ved St. Johannes Kirken, Lærer siden August 1864; Religion i Overgangscl.; 2 Timer.
- Hr. H. Hammerich, stud. medic., Lærer siden August 1864; Geographi i 2den Fællescl.; 2 Timer.
- Hr. G. Løerbeck, stud. medic., Lærer siden August 1864; Naturhistorie i 2den Fællescl. og 1ste Undercl.; 5 Timer.
- Hr. J. Sahlertz, Stud. magist., Lærer fra Januar til Decbr. 1863 og siden Decbr. 1864; Naturhistorie i 3die, 4de og 5te studer. Cl. A og B, 2den Realcl. og 2den Undercl.; 14 Timer.
- Hr. R. Strøm, Stud. jur., Lærer fra Februar 1861 til December 1863 og siden September 1865; Geographi i 5te studer. Cl. A, Dansk i 2den og 3die Undercl. samt Forberedelsescl. og Sang i 1ste Fællescl.; 7 Timer.
- Hr. O. C. Lohse, Cand. philol., forhenv. Adjunct ved Slesvigs Domscole.

- Lærer siden August 1865; Latin i Overgangscl. og 3die studer. Cl. A. Tydsk i 5te studer. Cl. A. og B, 2den Realcl. og 1ste Fællescl. A, Historie og Geographi i 1ste Fællescl. A; 26 Timer.
- Hr. H. Dorph, Cand. theol., Lærer siden September 1865, Historie, Geographi og Latin i 1ste Fællescl. B; 10 Timer.
- Hr. P. W. Jerndorff, Stud. med., Lærer siden November 1865; Musiklære og Sang i 2den Fællescl., 1ste, 2den og 3die Undercl. samt Forberedelsescl.; 5 Timer.

Næste Aar bruges følgende Lærebøger.

Forberedelsesclassen.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 1ste Cursus, for Begyndere (ny Udg.). Schneekloths Regnebog, 1ste Deels 1ste Afdeling (3die Udg.).

3die Underklasse.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 1ste Cursus (ny Udg.). Krossings poetiske Læsebog, 1ste Deel (6te Udg.). Krossings Opgaver til Øvelse i Stil (3die Udg.). Balslevs Bibelhistorie. Geographi for smaa Børn (1856). Et Atlas (helst Blankensteiners). Et Hefte af Helsteds Tegnebog (nærmere bestemt for hver Enkelt).

Anm. Da Atlas, her og i de øvrige Classer, skal medbringes hver Geographitime, maa det, for at være mindre uhandeligt, helst indbindes paa Fals.

2den Underklasse.

Borgens og Rungs danske Læsebog, 2det Cursus. Krossings poetiske Læsebog, 1ste Deel. Krossings Opgaver til Øvelse i Stil. Hallagers tydske Læsebog (en nyere Udgave eller en ældre med Omtryk af de første Ark). Luthers lille Katechismus. Balslevs Bibelhistorie. Hammerich: 100 Psalmer. Geographi for smaa Børn (1856). Et Atlas. Krarup-Hansens Skildringer af Pattedyr. Fr. Jørgensens Forskrifter, med Tillægsh. Et Hefte af Helsteds Tegnebog (nærmere bestemt for hver Enkelt).

1ste Underklasse.

Funchs danske Læsebog for de lavere Classer. Krossings poet. Læsebog, 1ste Deel. Krossings Opgaver til Øvelse i Stil. Hallagers tydske Læsebog (Udg. efter 1850). Borrings Manuel de langue française (8de Oplag, 1856). Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Geographi for smaa Børn. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget (1865) Nr. 2. Matzens Hovedregningsopgaver, 1ste Hefte. C. Bulls kortfattede Musiklære. Fr. Jørgensens Forskrifter, med Tillægsh. Et Hefte af Helsteds Tegnebog (nærmere bestemt for hver Enkelt).

2den Fællesclasse.

Funchs danske Læsebog for de lavere Classer. Krossings Schema til dansk Grammatik (6te Udg.). Rungs tydske Læsebog for Begyndere (sidste Udg.). Materialier af Holbech og Petersen. Schema til den tydske Gram-

matiks Formlære (Eibes Forlag, 2det Oplag). Borrings Manuel de langue française (8de Opl.). Fistaines engelske Elementarbog. Balslevs Bibelhistorie. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Bergs Atlas over den gamle Verden. Erslevs mindre Geografi for Borger-skoler. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget (1865) Nr. 2. Matzens Hovedregningsopgaver. C. Bulls kortf. Musiklære. Jørgensens Forskrifter, med Tillægshæfte.

1ste Fællesklasse.

Krossings portiske Læsebog, 2den Deel (3die Udg.). Rungs tyske Læsebog for Begyndere. Materialier af Jürs og Rung. Schema til den tyske Grammatiks Formlære (Eibes Forlag, 2det Oplag). V. Bjerrings Samling af lette franske Læsestykker. Ingerslevs franske Gram. (ny Udg.). Fistaines engelske Elementarbog. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Kofods Historiens vigtigste Begivenheder (sidste Udg.). Rimstads mindre Geografi. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget (1865) Nr. 2. Matzens Hovedregningsopgaver. C. Bulls Sange til Skolebrug, for 2 Stemmer, 1ste Saml. (5te Oplag). Jørgensens Forskrifter, med Tillægshæfte. — [For de Latinlæsende tillige: Madvig's lat. Sproglære (4de, forkortede Udg.); Bergs og Møllers lat. Læsebog, 1ste Deel (2den Udg.). — For Realdisciplene tillige: Simonsens tyske Formlære, 3die Udg. Steens elem. Arithm.]

2den Realklasse.

Hammerich: Danske og norske Læsestykker. Hammerich: Svenske Læsestykker. Hjorts tyske Læsebog, pros. Deel. Simonsens tyske Formlære (3die Udg.). Material. af Jürs og Rung. Fistaines franske Læsebog (1858). Ingerslevs franske Grammatik. The Illustrated London Reading Book. Fistaines Udv. Stykker til Overs. fra Dansk. Maribo's engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslev: Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Barfods mindre Lærebog i Danmarks Historie. Erslevs mindre Geografi for Real-skoler. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgrunde i Dyreriget (1865) Nr. 2. Strøms Begyndelsesgrunde i Plantelæren (1864). Mundts Lærebog i Plan-geometri (1864). Steens elem. Arithm. og Algebra. Jørgensens Forskrifter, med Tillægshæfte.

1ste Realklasse.

Hammerich: Danske og norske Læsestykker. Flors danske Sproglære (1858). Hammerich: Svenske Læsestykker. W. Hauffs Gedichte u. Märchen. Hjorts tyske Læsebog, pros. Deel. Simonsens tyske Formlære (3die Udg.). Funchs kortfattede tyske Syntax. Mérimée's Mosaïque. Ingerslevs franske Gram. The Illustrated London Reading Book. Fistaines engelske Fortæl-linger. Fistaines Udvalgte Stykker til Overs. fra Dansk. Maribo's engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Barfods mindre Lærebog i Danmarks Historie. Kofods Historiens vigtigste Begiven- heder. Rimstads mindre Geografi. Erslev: de tre nordiske Rigers Geografi. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgrunde i Dyreriget (ny Udg.). Strøms Begyndelsesgrunde af Plantelæren (1861). Mundts Lærebog i Plangeometri. Steens elem. Arithm. og Algebra. Andresen: Udfoldninger. Holten: Læren om Naturens almindelige Love (2den Udg.). Johnstrups Chemi. Fr. Jørgensens Forskrifter, med Tillægshæfte.

5te studerende Classe.

Cæsars galliske Krig (Whittes Udg.). Madvigs lat. Sproglære (4de, turkortede Udg.). Hammerich: Danske og norske Læsestykker. Hjorts tyske Læsebog, pros. Deel. Simonsens tyske Formlære (3die Udg.). Materialier af Jürs og Rung. Fistaines franske Læsebog (1858). Ingerslevs franske Gram. The Illustrated London Reading Book. Mariboos engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Barfods mindre Lærebog i Danmarks Historie. Erslevs mindre Geograff for Realskoler. Et Atlas. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget (ny Udg.). Strøms Begyndelsesgr. af Plantelæren. Steens elem. Arithm. Jørgensens Forskr., med Tillægshæfte.

4de studerende Classe.

Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Cæsars galliske Krig (Whittes Udg.). Madvigs lat. Sproglære (4de, forkortede Udg.). Bergs græske Formlære (1862). Bergs græske Læsebog, 1ste Afdeling (1863). Hammerich: Danske og norske Læsestykker. Hammerich: Svenske Læsestykker. Hjorts tyske Læseb. (pros. Deel). Simonsens tyske Forml. (3die Udg.). Funchs kortfattede tyske Syntax. Fistaines franske Læsebog. Ingerslevs franske Gram. The Illustrated London Reading Book. Mariboos engelske Formlære. S. Müller: Bibelen i Udtog. Balslevs Forklaring til Luthers Katechismus. Hammerich: 100 Psalmer. Det Nye Testament. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Rimestads mindre Geograff. Et Atlas. Bergs Atlas over den gamle Verden. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget. Strøms Begyndelsesgr. af Plantelæren (1861). Mundts Lærebog i Plangeometri (1864). Steens element. Arithm. og Algebra.

3die studerende Classe.

Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Ovids Metamorph. (den Teubnerske Udg.). Cornelius Nepos (Stereotyp-Udg.). Madvigs lat. Sproglære. Ingerslevs Material. til latinske Stile. Bergs græske Læsebog for andet Aars Curs. Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Hammerich: Danske og norske Læsestykker. Hammerich: Svenske Læsestykker. Hoffmann: Ausgew. Novellen. Hjorts tyske Læsebog, pros. Deel. Simonsens tyske Formlære. Funchs kortfattede tyske Syntax. Mérimée's Mosaïque. Le petit Jeannot. Ingerslevs franske Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Det Nye Testament. Hammerich: 100 Psalmer. Barfods mindre Lærebog i Danmarks Historie. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Rimestads mindre Geogr. Erslev: De tre nordiske Rigers Geograff. Et Atlas. Et Atlas over den gamle Verden. Lützens Begyndelsesgr. i Dyreriget. Strøms Begyndelsesgr. af Plantelæren. Mundts Lærebog i Plangeometri (ny Udg.). Steens Algebra.

Overgangsclassen.

Livius 21. og 22. Bog (helst Madvigs Udg.). Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Virgil (helst i en Udgave med Anm.). Madvigs lat. Sproglære. Ingerslevs Materialier til latinske Stile. Tregders Mythologi. Homers Odyssee. Xenophons Anabasis. Bergs græske Formlære. Hammerich: Svenske Læsestykker. Schillers Wilhelm Tell. Hjorts tyske Læseb. pros. Deel. Simonsens tyske Formlære. Funchs kortf. tyske Syntax. Mérimée's Mosaïque. Dubb: Handbok i Franska språket och litt. Le petit Jeannot. Ingerslevs franske Gram. S. Müller: Bibelen i Udtog. Det Nye Testament. Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. Rimestads mindre Geograff. Erslev: De tre nordiske

Rigers Geographi. Et Atlas. Et Atlas over den gamle Verden. Lütkens Begyndelsesgr. i Dyreriet. Ströms Begyndelsesgr. af Plautelæren. Mundts Lærebog i Geometri (ny Udg.). Steens Algebra.

Afgangsclassen.

Cicero de officiis. Ciceros Taler (Madvigs Udg.). Verrin. Taler (Halmus Udg.). Livius, 3die Pentade. Tacitus: Germania. Virgil (helst Udg. med Anm.). Horats (Igl.). Flømmers Sølvalderens pros. Forfattere. Madvigs latinske Sproglære. Materialier til latinske Stile af Heinrichsen. 1ste Hefte (1832). Bojesens rom. Antiqv. Tregders Litteraturhist. Homer. Stolls Anthologi, 1ste Hefte. Herodot. Bergs græske Formlære. Det Nye Testament paa Græsk og paa Dansk. Barfods Lærebog i Danmarks Historie. Böhrs mindre Lærebog i Verdenshistorien. Estrups Lærebog i Verdensh. Ingerslev og Holm: Den pelopon. Krig, efter Thukydid. Ingerslev: Det første Korstog. Et Atlas. Et Atlas over den gamle Verden. Holten: Læren om Naturens alm. Love (2den Udg.). Mundts Lærebog i Geometri. Steens Algebra. Andresen: Udfoldninger. Mundts Stereometri (1862). Julius Petersens Trigonometri. Mundt: Grundtræk af Astronomien (1859).

Afgangsprøven for Studerende, 2den Deel, og Afslutningsprøven.

- Skriftlig:** Løvedag 23de Juni Kl. 9-1 Oversættelse fra Latin til Dansk. 4-8 Geometrisk Opgave; Mandag 25de Juni 9-1 Udarbeidelse i Modersmaalet (fri Opgave), 4-8 Latinsk Stil; Tirsdag 26de Juni 9-1 Udarbeidelse i Modersmaalet (Gjengivelse), 4-8 Arithmetisk Opgave.
- Mundtlig:** Tirsdag 3die Juli Kl. 10 (I) Historie, Kl. 5 (I) Tydsk, Kl. 5^{1/2} (II) Religion; Onsdag 4de Juli Kl. 10 (II) Historie, Kl. 5 (I) Latin, (II) Tydsk, Kl. 5^{1/2} (I) Religion; Torsdag 5te Juli Kl. 9 (I) Mathematik, Kl. 5 (I) Fransk, (II) Geographi, Kl. 6 (II) Religion; Fredag 6te Juli Kl. 5 (II) Latin, (II) Fransk, (I) Geographi, Kl. 6 (I) Religion; Løvedag 7de Juli Kl. 5 (I) Græsk, (II) Naturlære, (I) Naturhistorie; Mandag 9de Juli Kl. 5 (II) Naturhistorie, (II) Græsk, (I) Naturlære, Kl. 6 Hebraisk.

Real-Afgangsprøven.

- Skriftlig:** Løvedag 23de Juni 9-1 Udarbeidelse i Modersmaalet (fri Opgave), 4-8 Regning; Mandag 25de Juni 9-1 Arithmetisk Opgave, 4-8 Geometrisk Tegning; Tirsdag 26de Juni 9-1 Udarbeidelse i Modersmaalet (Gjengivelse), 4-5 Geometrisk Opgave; Onsdag 27de Juni 9-1 Tydsk Stil, 4-8 Engelsk Stil.
- Mundtlig:** Torsdag 28de Juni Kl. 4 Mathematik; Fredag 29de Juni Kl. 5 Engelsk; Løvedag 30te Juni Kl. 4 Naturhistorie, Kl. 5 Tydsk; Mandag 2den Juli Kl. 4 Geographi og Historie; Tirsdag 3die Juli Kl. 4 Naturlære, Kl. 5 Fransk.

Den skriftlige Deel af Aarsprøven.

- Afgangsl.** Mandag 9de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Latinsk Stil, 4-7 Arithmetik; (i Nr. 3) Tirsdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Latinsk Oversættelse, 4-7 Religionsafhandling; Onsdag 11te Juli 11-2 Historisk Afhandling, 4-7 Geometri.
- Overgangsl.** Mandag 9de Juli 8-10 Græsk Oversættelse; Tirsdag 10de Juli (i Nr. 5) $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Latinsk Stil, 4-7 Mathematik; Onsdag 11te Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Latinsk Oversættelse, 4-7 Dansk Stil.
- 3die stud. Cl. A.** Mandag 9de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Latinsk Oversættelse, 4-7 Tydsk (i Nr. 2) Stil; Tirsdag 10de Juli 11-2 Latinsk Stil, 4-7 Mathematik. Onsdag 11te Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Dansk Stil, 4-6 Græsk Oversættelse.
- 3die stud. Cl. B.** Mandag 9de Juli 11-2 Latinsk Stil, 4-7 Mathematik. (i Nr. 2) Tirsdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Tydsk Stil, 4-7 Dansk Stil. Onsdag 11te Juli 8-10 Græsk Oversættelse, 11-2 Latinsk Oversættelse.
- 4de stud. Cl.** Mandag 9de Juli 11-2 Tydsk Stil. (i Nr. 5; Arithm. Tirsdag 10de Juli 11-2 Latinsk Stil, 6-8 Arithmetik. i Nr. 17.) Onsdag 11te Juli 11-2 Dansk Stil.
- 5te stud. Cl.** Mandag 9de Juli 11-2 Latinsk Stil. (i Nr. 3; Arithm. Tirsdag 10de Juli 11-2 Dansk Stil. i Nr. 16.) Onsdag 11te Juli 4-6 Arithmetik.
- 1ste Realcl.** Mandag 9de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Tydsk Stil, 12-2 Fransk Dictat, (i Nr. 2, Fransk 4-6 Regning; Tirsdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Geometrisk Tegning, 11-2 Dansk Stil (I); Onsdag 11te Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ i Nr. 12, Mathe- Mathematik, 11-2 Engelsk Stil, 4-7 Dansk Stil (II). matik i Nr. 3.)
- 2den Realcl.** Mandag 9de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Geometrisk Tegning, 11-2 Tydsk (i Nr. 2; Arithm., Stil, 4-6 Regning; Tirsdag 10de Juli $7\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Engelsk Regn. og Fransk Stil, 11-2 Dansk Stil, 4-6 Arithmetik; Onsdag 11te Juli Dictat i Nr. 16). 9-10 Fransk Dictat.
- 1ste Fællescl.** Onsdag 11te Juli 8- $9\frac{1}{2}$ Regning, $9\frac{1}{2}$ - $11\frac{1}{2}$ Latinsk Stil, A. (i Nr. 12.) $11\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ Dansk Stil, $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ Engelsk Dictat.
- 1ste Fællescl.** Onsdag 11te Juli $7\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ Tydsk eller Latinsk Stil, $9\frac{1}{2}$ - $11\frac{1}{2}$ B. (i Nr. 13; Lat. Dansk Stil, $11\frac{1}{2}$ - $12\frac{1}{2}$ Engelsk Dictat, $12\frac{1}{2}$ -2 Regning, Stil i Nr. 8.) $6-7\frac{1}{2}$ Arithmetik (Realdisciplene).
- 2den Fællescl.** Onsdag 11te Juli 9-10 Engelsk Dictat, 10-11 Tydsk Dictat, (i Nr. 9.) $11-12\frac{1}{2}$ Regning, $12\frac{1}{2}$ -2 Dansk Stil.
- 1ste Undercl.** Onsdag 11te Juli 8- $9\frac{1}{2}$ Retskrivning, $9\frac{1}{2}$ -11 Regning, (i Nr. 20.) $11-12$ Tydsk Dictat.
- 2den Undercl.** Onsdag 11te Juli 8-9 Retskrivning, 9- $10\frac{1}{2}$ Regning. (i Nr. 8.)
- 3die Undercl.** Onsdag 11te Juli $9\frac{1}{2}$ - $10\frac{1}{2}$ Retskrivning, $10\frac{1}{2}$ - $11\frac{1}{2}$ Regning. (i Nr. 7.)

(Prøveskrivning er udført i Skoleaarets sidste skrivetimer.)

Den mundtlige Deel af Aarsprøven.

(i Klammer er tilføjet Nummeret paa det Læseværelse, hvor Prøven afholdes. Nr. 1-7 er i Stuen, Nr. 8-16 paa anden Sal, Nr. 17 paa tredje Sal. Naar ikke en heel Classe bliver overhørt under Eet, deles Disciplene efter deres Navnebogataver.)

Afgangsslassen, B-K. (i Værelset Nr. 9.)

Mandag	16	Juli,	8-10	Arithmetik,	10-1	Latin.
Tirsdag	17	—,	8-10	Geometri,	10-11,	Hebraisk, 11-1 Religion.
Onsdag	18	—,	4-6	Historie,	6-8	Fransk.
Torsdag	19	—,	9-11	Græsk,	11-1	Engelsk, 4-6 Naturlære.

Afgangsslassen, L-T. (i Værelset Nr. 16, men Latin, Engelsk og Hebraisk i Nr. 9.)

Mandag	16	Juli,	8-10	Historie,	10-1	Latin.
Tirsdag	17	—,	8-10	Fransk,	10-11	Hebraisk, 10-12 Arithmetik, 12-2 Naturlære.
Onsdag	18	—,	4-6	Religion.		
Torsdag	19	—,	11-1	Græsk og Engelsk,	6-8	Geometri.

Overgangsslassen, B-E. (i Værelset Nr. 14.)

Løvedag	14	Juli,	5-6 $\frac{1}{2}$	Arithmetik,	6 $\frac{1}{2}$ -8	Historie.
Mandag	16	—,	12 $\frac{1}{2}$ -2	Græsk.		
Onsdag	18	—,	6-8	Geometri.		
Torsdag	19	—,	4-6	Latin.		

Overgangsslassen, J-T. (i Værelset Nr. 8.)

Løvedag	14	Juli,	5-6 $\frac{1}{2}$	Historie,	6 $\frac{1}{2}$ -8	Arithmetik.
Mandag	16	—,	11-12 $\frac{1}{2}$	Græsk.		
Onsdag	18	—,	4-6	Geometri.		
Torsdag	19	—,	6-8	Latin.		

3die studerende Classe A, B-K. (i Værelset Nr. 16.)

Mandag	16	Juli,	11 $\frac{1}{2}$ -1	Arithmetik,	5-6 $\frac{1}{2}$	Geographi.
Tirsdag	17	—,	7-8 $\frac{1}{2}$	Historie.		
Onsdag	18	—,	6-7 $\frac{1}{2}$	Religion.		
Torsdag	19	—,	9 $\frac{1}{2}$ -11,	Geometri,	1-2 $\frac{1}{2}$	Latin, 4-5 $\frac{1}{2}$ Græsk.
Fredag	20	—,	8-9 $\frac{1}{2}$	Tydsck,	11 $\frac{1}{2}$ -1	Fransk, 1-2 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie.

3die studerende Classe A, L-S. (i Værelset Nr. 17, men Geometri i Nr. 14.)

Mandag	16	Juli,	8-9 $\frac{1}{2}$	Fransk,	12 $\frac{1}{2}$ -2	Geographi, 4-5 $\frac{1}{2}$ Arithmetik.
Tirsdag	17	—,	5 $\frac{1}{2}$ -7	Historie,	7-8 $\frac{1}{2}$	Græsk,
Torsdag	19	—,	8-9 $\frac{1}{2}$	Tydsck,	5 $\frac{1}{2}$ -7	Religion, 7-8 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie.
Fredag	20	—,	8-9 $\frac{1}{2}$	Latin,	12 $\frac{1}{2}$ -2	Geometri.

3die studerende Classe B, A-F. (i Værelset Nr. 14.)

Mandag	16	Juli,	9 $\frac{1}{2}$ -11	Fransk,	11-12 $\frac{1}{2}$	Græsk, 7-8 $\frac{1}{2}$ Arithmetik.
Tirsdag	17	—,	8-9 $\frac{1}{2}$	Geographi,	9 $\frac{1}{2}$ -11	Historie.
Torsdag	19	—,	9 $\frac{1}{2}$ -11	Tydsck,	11-12 $\frac{1}{2}$	Religion, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Geometri.
Fredag	20	—,	8-9 $\frac{1}{2}$	Latin,	9 $\frac{1}{2}$ -11	Naturhistorie.

3die studerende Classe B, G-R. (i Værelset Nr. 8.)

Mandag	16	Juli,	8-9 $\frac{1}{2}$	Naturhistorie,	9 $\frac{1}{2}$ -11	Tydsck, 6 $\frac{1}{2}$ -8 Historie.
Tirsdag	17	—,	11-12 $\frac{1}{2}$	Græsk,	12 $\frac{1}{2}$ -2	Geographi, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Arithmetik.

Torsdag 19 Juli, 9-9¹/₂ Geometri, 4-5¹/₂ Religion.
 Fredag 20 —, 10-11¹/₂ Fransk, 11¹/₂-1 Latin.

4de studerende Klasse A.

(i Værelset Nr. 6.)

Mandag 16 Juli, 8-9¹/₂ Engelsk, 9¹/₂-11 Naturhistorie.
 Tirsdag 17 —, 8-9¹/₂ Latin, 9¹/₂-11 Tydsk.
 Onsdag 18 —, 6-7¹/₂ Geographi.
 Torsdag 19 —, 8-9¹/₂ Fransk, 9¹/₂-11 Græsk, 7-8¹/₂ Religion.
 Fredag 20 —, 9¹/₂-11 Historie, 11-12¹/₂ Geometri.

4de studerende Klasse B.

(i Værelset Nr. 17.)

Mandag 16 Juli, 9¹/₂-11 Engelsk, 11-12¹/₂ Historie.
 Tirsdag 17 —, 9¹/₂-11 Latin, 4-5¹/₂ Geographi.
 Onsdag 18 —, 7-8¹/₂ Geometri.
 Torsdag 19 —, 11-12¹/₂ Tydsk, 4-5¹/₂ Naturhistorie.
 Fredag 20 —, 9¹/₂-11 Religion, 11-12¹/₂ Græsk, 1-2¹/₂ Fransk.

5te studerende Klasse A.

(i Værelset Nr. 16, men i Nr. 8 Religion.)

Mandag 16 Juli, 10-11¹/₂ Fransk, 1-2¹/₂ Naturhistorie, 6¹/₂-8 Geographi.
 Tirsdag 17 —, 4-5¹/₂ Historie, 5¹/₂-7 Tydsk.
 Torsdag 19 —, 8-9¹/₂ Latin.
 Fredag 20 —, 9¹/₂-11 Engelsk, 1-2¹/₂ Religion.

5te studerende Klasse B.

(i Værelset Nr. 6.)

Mandag 16 Juli, 4-5¹/₂ Tydsk, 5¹/₂-7 Religion.
 Tirsdag 17 —, 11-12¹/₂ Fransk, 12¹/₂-2 Engelsk, 7-8¹/₂ Historie.
 Torsdag 19 —, 11-12¹/₂ Latin, 12¹/₂-2 Naturhistorie, 4-5¹/₂ Geographi.

1ste Realclasse.

(i Værelset Nr. 9.)

Mandag 16 Juli, 4-6 Geographi, 6-8 Historie.
 Tirsdag 17 —, 5-6¹/₂ Naturlære, 6¹/₂-8 Mathematik.
 Torsdag 19 —, 1-3 Engelsk, 6-8 Naturhistorie.
 Fredag 20 —, 8-10 Fransk, 10-12 Tydsk.

2den Realclasse.

(i Værelset Nr. 6.)

Mandag 16 Juli, 11-12¹/₂ Naturhistorie, 12¹/₂-2 Geographi.
 Tirsdag 17 —, 4-5¹/₂ Geometri, 5¹/₂-7 Religion.
 Onsdag 18 —, 4-5¹/₂ Fransk.
 Torsdag 19 —, 5¹/₂-7 Historie.
 Fredag 20 —, 8-9¹/₂ Engelsk, 12¹/₂-2 Tydsk.

1ste Fællesclasse A.

(i Værelset Nr. 2.)

Mandag 16 Juli, 11-12¹/₂ Fransk, 12¹/₂-2 Naturhistorie.
 Tirsdag 17 —, 11-12¹/₂ Engelsk, 12¹/₂-2 Religion, 7-8¹/₂ Tydsk.
 Fredag 20 —, 8-9¹/₂ Latin, 9¹/₂-11 Historie, 11-12¹/₂ Geographi.

1ste Fællesclasse B.

(i Værelset Nr. 12, men Latin i Nr. 9 og Geographi i Nr. 8.)

Mandag 16 Juli, 4-5¹/₂ Naturhistorie, 5¹/₂-7 Religion.
 Tirsdag 17 —, 1-2¹/₂ Latin, 5¹/₂-7 Fransk.
 Torsdag 19 —, 11-12¹/₂ Tydsk, 7-8¹/₂ Historie.
 Fredag 20 —, 8-9¹/₂ Geographi, 12¹/₂-2 Engelsk.

1ste Fællesklasse B.

(i Værelset Nr. 14, men Latin i Nr. 8.)

- Mandag 16 Juli, 8-9 $\frac{1}{2}$ Tydsk. 4-5 $\frac{1}{2}$ Religion.
 Tirsdag 17 —, 11-12 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie, 1-2 $\frac{1}{2}$ Latin, 4-5 $\frac{1}{2}$ Historie, 5 $\frac{1}{2}$ -7
 Geographi.
 Torsdag 19 —, 6-7 $\frac{1}{2}$ Fransk.
 Fredag 20 —, 11-12 $\frac{1}{2}$ Engelsk.

2den Fællesolasse.

(i Værelset Nr. 17.)

- Mandag 16 Juli, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Naturhistorie, 7-8 $\frac{1}{2}$ Musiklære.
 Tirsdag 17 —, 8-9 $\frac{1}{2}$ Engelsk, 11-12 $\frac{1}{2}$ Dansk, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Fransk.
 Onsdag 18 —, 4-5 $\frac{1}{2}$ Geographi, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Religion.
 Torsdag 19 —, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Tydsk, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Historie.

2den Fællesolasse.

(i Værelset Nr. 8.)

- Mandag 16 Juli, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Religion, 4-5 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie.
 Tirsdag 17 —, 8-9 $\frac{1}{2}$ Dansk, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Engelsk, 7-8 $\frac{1}{2}$ Geographi.
 Onsdag 18 —, 7-8 $\frac{1}{2}$ Historie.
 Torsdag 19 —, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Fransk, 11-12 $\frac{1}{2}$ Tydsk, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Musiklære.

1ste Underklasse A.

(i Værelset Nr. 2.)

- Mandag 16 Juli, 8-9 $\frac{1}{2}$ Dansk, 7-8 $\frac{1}{2}$ Religion.
 Tirsdag 17 —, 4-5 $\frac{1}{2}$ Fransk.
 Onsdag 18 —, 4-5 $\frac{1}{2}$ Tydsk, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Geographi.
 Torsdag 19 —, 8-9 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie, 4-5 $\frac{1}{2}$ Musiklære.

1ste Underklasse B.

(i Værelset Nr. 2.)

- Mandag 16 Juli, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Dansk.
 Tirsdag 17 —, 8-9 $\frac{1}{2}$ Tydsk, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Geographi.
 Onsdag 18 —, 7-8 $\frac{1}{2}$ Musiklære.
 Torsdag 19 —, 9 $\frac{1}{2}$ -11 Naturhistorie, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Fransk, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Religion.

2den Underolasse.

(i Værelset Nr. 14.)

- Mandag 16 —, 5 $\frac{1}{2}$ -7 Geographi.
 Tirsdag 17 —, 12 $\frac{1}{2}$ -2 Dansk, 7-8 $\frac{1}{2}$ Religion.
 Onsdag 18 —, 4-5 $\frac{1}{2}$ Naturhistorie.
 Torsdag 19 —, 8-9 $\frac{1}{2}$ Tydsk.

3die Underolasse.

(i Værelset Nr. 8, men Geographi i Nr. 6.)

- Mandag 16 Juli, 7-8 Geographi.
 Tirsdag 17 —, 4-5 Religion.
 Onsdag 18 —, 6-7 Dansk.

Forberedelsesklassen.

(i Værelset Nr. 9.)

- Tirsdag 17 Juli, 4-5 Dansk.
 Torsdag 19 —, 8-9 Regning.

Skoleundervisningen ophører for Overgangsklassen Mandag Middag den 25de Juni, — for Afgangsklassen, 3die, 4de og 5te studerende samt 1ste og 2den Realclasser Onsdag Middag den 4de Juli, — for 1ste og 2den Fællesklasse Lørdag Middag den 7de Juli, — for 1ste, 2den og 3die Underklasse samt Forberedelsesklassen Tirsdag Middag den 10de Juli.

Til at overvære den mundtlige Prøve indbydes Enhver, der har Interesse for Skolen.

Liste over Udfaldet vil være fremhængt fra 1ste August.

Nye Disciple prøves, Kl. 10, Løverdags den 14de Juli og Onsdags den 18de Juli. (Udenbyes tillige Tirsdags den 21de August, Kl. 10.)

Onsdags den 22de August, Kl. 8, begynder Underviisningen i det nye Skoleaar.

